

Finanšu ministrija

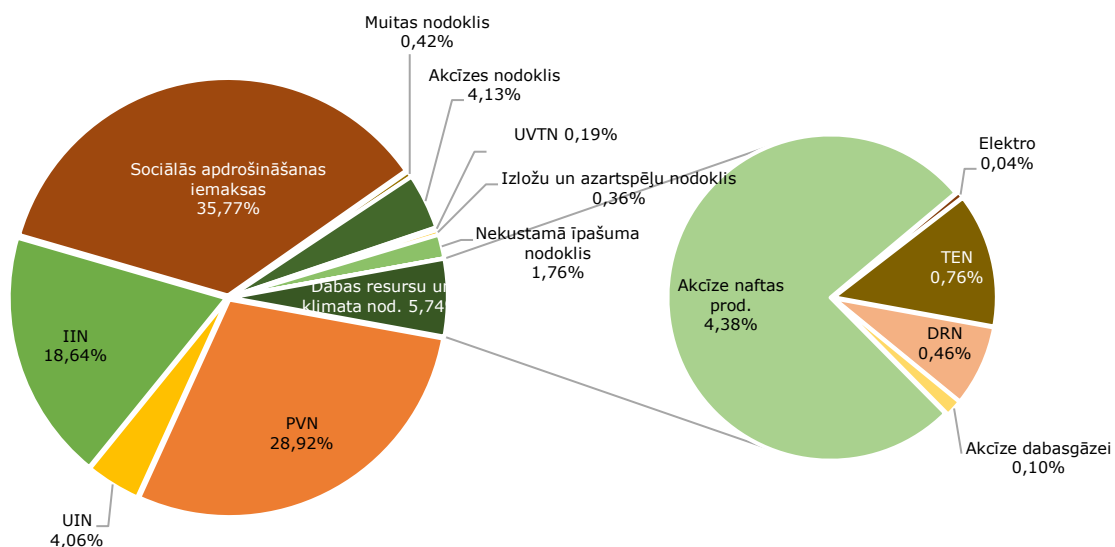
DABAS RESURSU NODOKLIS UN KLIMATA NODOKĻI

Kopsavilkums

Analīzē tiek iekļauti šādi nodokļi - dabas resursu nodoklis, akcīzes nodoklis naftas produktiem un dabasgāzei, elektroenerģijas nodoklis un transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis.

Kopējie dabas resursu un klimata nodokļu ieņēmumi 2023. gadā bija **770** milj. *euro* jeb **5,74%** no kopējiem nodokļu ieņēmumiem.

Dabas resursu un klimata nodokļu ieņēmumu īpatsvars kopējā nodokļu struktūrā 2023.gadā

Avots: Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

Saturs

Kopsavilkums	1
1. Dabas resursu nodoklis	3
2. Klimata nodokļi	11
2.1. Akcīzes nodoklis.....	12
2.2. Elektroenerģijas nodoklis	17
2.3. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis.....	19
2.4. Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	24
3. Baltijas un ES valstu apskats	27
4. ES ETS.....	32
5. Priekšlikumi diskusijām	38
Pielikums Nr.1 – dabas resursu un videi kaitīgo produktu uzskaitījumus	40
Pielikums Nr.2 – dabas resursu nodokļa likmes.....	42
Pielikums Nr.3 – SEG atļaujas	49

1. Dabas resursu nodoklis

1. Dabas resursu nodokļa¹ (turpmāk – DRN) **mērķis** ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus.
2. Dabas resursu (arī ūdens un zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošana), videi kaitīgo preču un produktu, tai skaitā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiālu, radioaktīvo vielu, kā arī vides piesārņojošu darbību, saraksts ir pievienots *pielikumā Nr.1*.
3. DRN piemēro:
 - 3.1. dabas resursiem (zemes dzīlēm), tajā skaitā ūdenim. Nodokļa likmes piemēro saskaņā ar likuma **1.** un **2. pielikumu** (skat. *pielikumā Nr.2*);
 - 3.2. parka vīngliemežiem. Saskaņā ar likuma 20. pantu nodokļa likme ir **0,04 euro** par vienu kg;
 - 3.3. zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanai, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi. Saskaņā ar likuma 14. pantu nodokļa likme ir **0,0143 euro** par 100 m³ dabasgāzes iesūkņēšanu;
 - 3.4. ūdens resursu lietošanai elektroenerģijas ražošanai hidroelektrostacijās. Saskaņā ar likuma 19.¹ pantu nodokļa likme ir **0,00853 euro** par 100 m³ hidrotehniskajai būvei caurplūdušā ūdens;
 - 3.5. atkritumu apglabāšanai poligonos un izgāztuvēs. Nodokļa likmes piemēro saskaņā ar likuma **3. pielikumu** (skat. *pielikumā Nr.2*);
 - 3.6. emisijai gaisā (t.sk. oglekļa dioksīda emisijām gaisā) un ūdenī. Nodokļa likme par oglekļa dioksīda emisijām **no 2022. gada 1. janvāra** ir **15 euro** par tonnu. Nodokļa likmes piemēro saskaņā ar likuma **4. pielikumu** un **5. pielikumu** (skat. *pielikumā Nr.2*);
 - 3.7. videi kaitīgām precēm. Nodokļa likmes saskaņā ar likuma **6. pielikumu** piemēro smēreļļām, riepām, eļļas filtriem, ozona slāni noārdošām vielām, elektriskiem akumulatoriem un galvaniskiem strāvas avotiem, elektriskām un elektroniskām iekārtām (skat. *pielikumā Nr.2*);
 - 3.8. iepakojumam un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem. Nodokļa likmes piemēro saskaņā ar likuma **7. pielikumu** (skat. *pielikumā Nr.2*);
 - 3.9. radioaktīvām vielām. Nodokļa likmes piemēro saskaņā ar likuma **8. pielikumu** (skat. *pielikumā Nr.2*);
 - 3.10. transportlīdzekļiem. Nodokļa likme saskaņā ar likuma 26. pantu ir:
 - 3.10.1. par M1 un N1 kategorijas transportlīdzekli, kuru pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā, – **110 euro**;
 - 3.10.2. par vienu transportlīdzekli, kurš VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" tiek noņemts no uzskaites norakstīšanai bez nolietota transportlīdzekļa likvidācijas sertifikāta, ja nolietota transportlīdzekļa likvidācijas sertifikāts būtu jāiesniedz, – **165 euro**.
 - 3.11. akmeņoglēm, koksam un lignītam (brūnoglēm). Nodokļa likmes piemēro saskaņā ar likuma **9. pielikumu** (skat. *pielikumā Nr.2*);

¹ Latvijā Dabas resursu nodokli piemēro saskaņā ar *Dabas resursu nodokļa likumu*

3.12. F1, F2, F3 un F4 kategorijas uguņošanas ierīcēm. Saskaņā ar likuma 24.¹ pantu nodokļa maksātājs aprēķina un maksā nodokli par Latvijas Republikā realizētām vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantotām uguņošanas ierīcēm, piemērojot nodokļa likmi **3 %** apmērā no šo ierīču iegādes vērtības;

3.13. riepām, ar kurām aprīkoti transportlīdzekļi, Saskaņā ar likuma 23. pantu piemēro šādas nodokļa likmes:

3.13.1. par riepām, ar kurām aprīkots L kategorijas transportlīdzeklis, — **10 euro** par vienu transportlīdzekli;

3.13.2. par riepām, ar kurām aprīkots M2, N2 un O3 kategorijas transportlīdzeklis, — **100 euro** par vienu transportlīdzekli;

3.13.3. par riepām, ar kurām aprīkots M3, N3 un O4 kategorijas transportlīdzeklis, — **170 euro** par vienu transportlīdzekli;

3.13.4. par riepām, ar kurām aprīkots O1 un O2 kategorijas transportlīdzeklis, — **20 euro** par vienu transportlīdzekli.

3.14. **no 2024. gada 1. jūlija** tekstilizstrādājumiem. Saskaņā ar likuma 26.¹ pantu nodokļa likme būs **0,50 euro** par vienu kilogramu;

3.15. **no 2024. gada 1. jūlija** vienreiz lietojamiem plastmasu saturošus izstrādājumiem (mitrajām salvetēm, baloniem, tabakas izstrādājumu filtriem un filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem), kā arī plastmasu saturošiem zvejas rīkiem Saskaņā ar likuma 26.² pantu nodokļa likme būs:

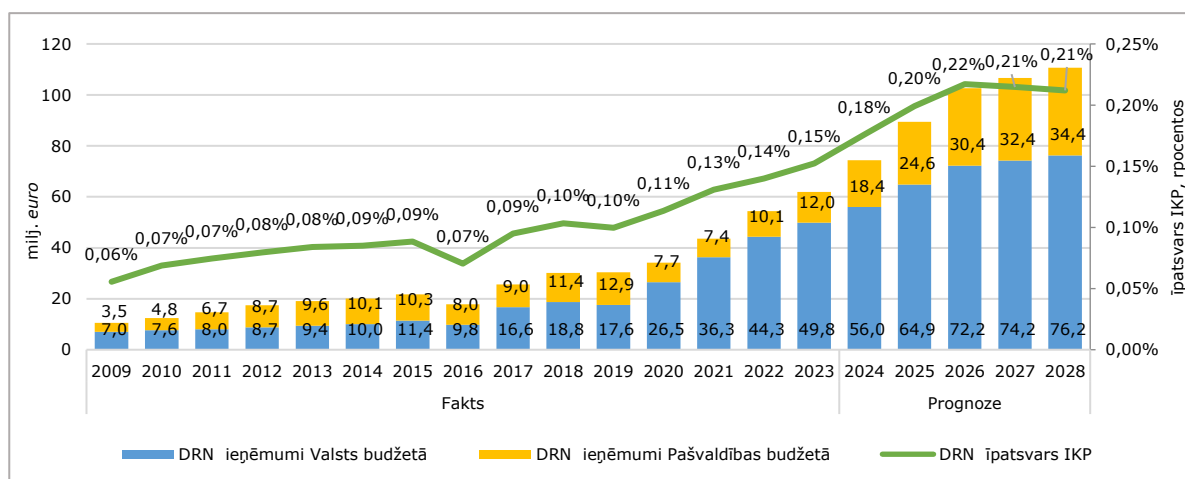
3.15.1. mitrajām salvetēm un baloniem — **12,20 euro** par vienu kilogramu;

3.15.2. tabakas izstrādājumu filtriem un filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, — **8,00 euro** par vienu kilogramu;

3.15.3. plastmasu saturošiem zvejas rīkiem — **4,80 euro** par vienu kilogramu.

4. DRN ieņēmumu pieauguma galvenais avots ir ar nodokli apliekamo objektu likmju celšana un jaunu ar nodokli apliekamo objektu ieviešana². Nodokļa ieņēmumu prognozējamo strauju pieaugumu pašvaldību budžetos 2024.–2026. gadā nosaka papildus faktors: tiek pakāpeniski paaugstināta ieņēmumu daļa par dabas resursu ieguvu vai izmantošanu vai vides piesārņošanu, kā arī par atkritumu apglabāšanu, kas tiek pārskaitīta tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība.³

DRN ieņēmumu dinamika un īpatsvars IKP

Avots: Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

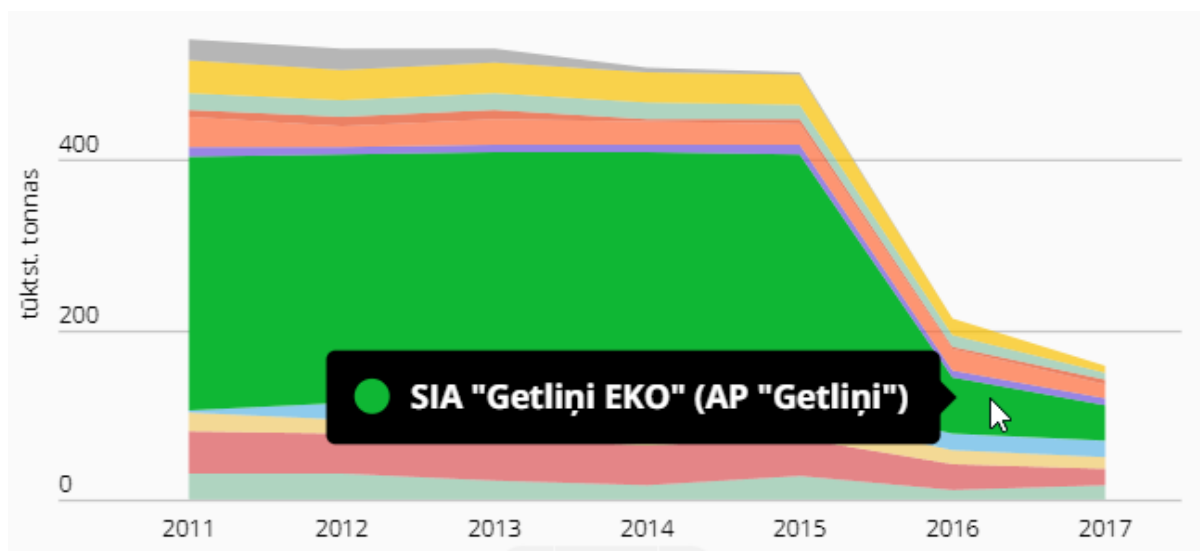
² <https://likumi.lv/ta/id/310991-grozijumi-dabas-resursu-nodokla-likuma>
<https://likumi.lv/ta/id/287766-grozijumi-dabas-resursu-nodokla-likuma>

³ <https://www.vestnesis.lv/op/2023/247.4>

5. 2016. gadā DRN ieņēmumu samazinājums bija saistīts ar zemākiem ieņēmumiem no sadzīves atkritumu apglabāšanas. Tieši 2016. gadā SIA „Getliņi EKO” (vairāk nekā 50 % no nozares) uzsāka ar atkritumu sagatavošanas apglabāšanai procesu ieviešanu, nodrošinot nešķirotu sadzīves atkritumu mehānisko apstrādi pirms apglabāšanas, kas rezultējās iespaidīgajā apglabāto sadzīves atkritumu apjoma samazinājumā⁴.

Atkritumu poligonos apglabātais sadzīves atkritumu apjoms

Avots: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

6. Aprēķinātais DRN 2023. gadā sasniedza 58,3 milj. *euro*. No tiem DRN par oglekļa dioksīda emisijām gaisā 2023. gadā bija aprēķināts 5,7 milj. *euro* apmērā, kas bija 2022. gada līmenī. Visiem ar nodokli apliekamajiem objektiem aprēķinātais DRN 2023. gadā sastādīja 0,14% no IKP. Savukārt par oglekļa dioksīda emisijām gaisā aprēķinātais DRN sastādīja 0,014% no IKP.
7. DRN ieņēmumu sadalījums starp valsts un pašvaldību budžetiem ir noteikts Dabas resursu nodokļa likumā.

DRN ieņēmumu sadalījums pa budžetiem 2024. gadā

Objekti, kam piemēro DRN	Valsts pamatbudžets	Pašvaldību budžeti
par dabas resursu ieguvu vai izmantošanu vai vides piesārņošanu	60%	40%
par radioaktīvo vielu izmantošanu		100%
par zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanu, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi		100%
par atkritumu sadedzināšanu, oglekļa dioksīda (CO ₂) emisijām gaisā, videi kaitīgām precēm, iepakojumu, vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem un transportlīdzekļiem, akmeņoglēm, koksu un lignītu (brūnoglēm), uguļņošanas ierīcēm, riepām, ūdens resursu lietošanu elektroenerģijas ražošanai hidroelektrostacijā un par prettiesisku dabas resursu ieguvu un lietošanu	100%	
par sadzīves atkritumu un ražošanas atkritumu, kas nav uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem apglabāšanu ³	60%	40%
par bīstamo atkritumu un ražošanas atkritumu, kas ir uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem apglabāšanu	20%	80%

Avots: Dabas resursu nodokļa likums

⁴ 2018. gada pārskats: <https://www.sprk.gov.lv/content/nozares-raditaji>

8. Saskaņā ar grozījumiem⁵ Dabas resursu nodokļa likumā, kas bija pieņemti 07.12.2023. un stājās spēkā 01.01.2024., tika:

8.1. noteikti jaunie nodokļa objekti:

- 8.1.1. ogļūdeņražu ieguve (fiskālā ietekme 2024. gadā +0,4 milj. *euro*, 2025. gadā +0,5 milj. *euro*, 2026. gadā +0,5 milj. *euro*),
- 8.1.2. tekstilizstrādājumi (fiskālā ietekme neveidojas, jo paredzēta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātas atbildības sistēmā),
- 8.1.3. plastmasu saturoši izstrādājumi un plastmasu saturoši zvejas rīki, kam nepiemēro ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu (fiskālā ietekme 2024. gadā +0,4 milj. *euro*, 2025. gadā +0,7 milj. *euro*, 2026. gadā +0,7 milj. *euro*),
- 8.1.4. riepas, ar ko ir aprīkoti transportlīdzekļi (fiskālā ietekme nav, jo paredzēta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātas atbildības sistēmā),
- 8.1.5. plastmasas iepakojums un kompozīta iepakojuma sastāvā esošās plastmasas daudzums, kas pārskata periodā nav pārstrādāts vai reģenerēts (fiskālā ietekme 2025. gadā +9,1 milj. *euro*, 2026. gadā +17,1 milj. *euro*).

8.2. papildināti nosacījumi DRN piemērošanai attiecībā uz iepakojumu no plastmasas un kompozīta iepakojumu, kā arī:

- 8.2.1. noteiktas paaugstinātas DRN likmes iepakojumam no putu polistirola un putuplasta izejmateriāliem (fiskālā ietekme nav, jo paredzēta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātas atbildības sistēmā),
- 8.2.2. noteikta likme kompozīta kartona iepakojumam kā plastmasas iepakojumam (fiskālā ietekme nav, jo paredzēta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātas atbildības sistēmā).

8.3. paaugstinātas likmes par:

- 8.3.1. transportlīdzekļiem (fiskālā ietekme 2024. gadā +2,8 milj. *euro*, 2025. gadā +2,8 milj. *euro*, 2026. gadā +2,8 milj. *euro*),
- 8.3.2. sadzīves un bīstamo atkritumu apglabāšanu (fiskālā ietekme 2024. gadā +2,3 milj. *euro*, 2025. gadā +4,4 milj. *euro*, 2026. gadā +6,0 milj. *euro*),
- 8.3.3. dabas resursu ieguvu (fiskālā ietekme 2024. gadā +0,9 milj. *euro*, 2025. gadā +1,2 milj. *euro*, 2026. gadā +1,2 milj. *euro*).

8.4. noteikts regulējums ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidei un piemērošanai tekstilizstrādājumiem (fiskālā ietekme nav, jo ražotāja paplašinātās atbildības sistēma),

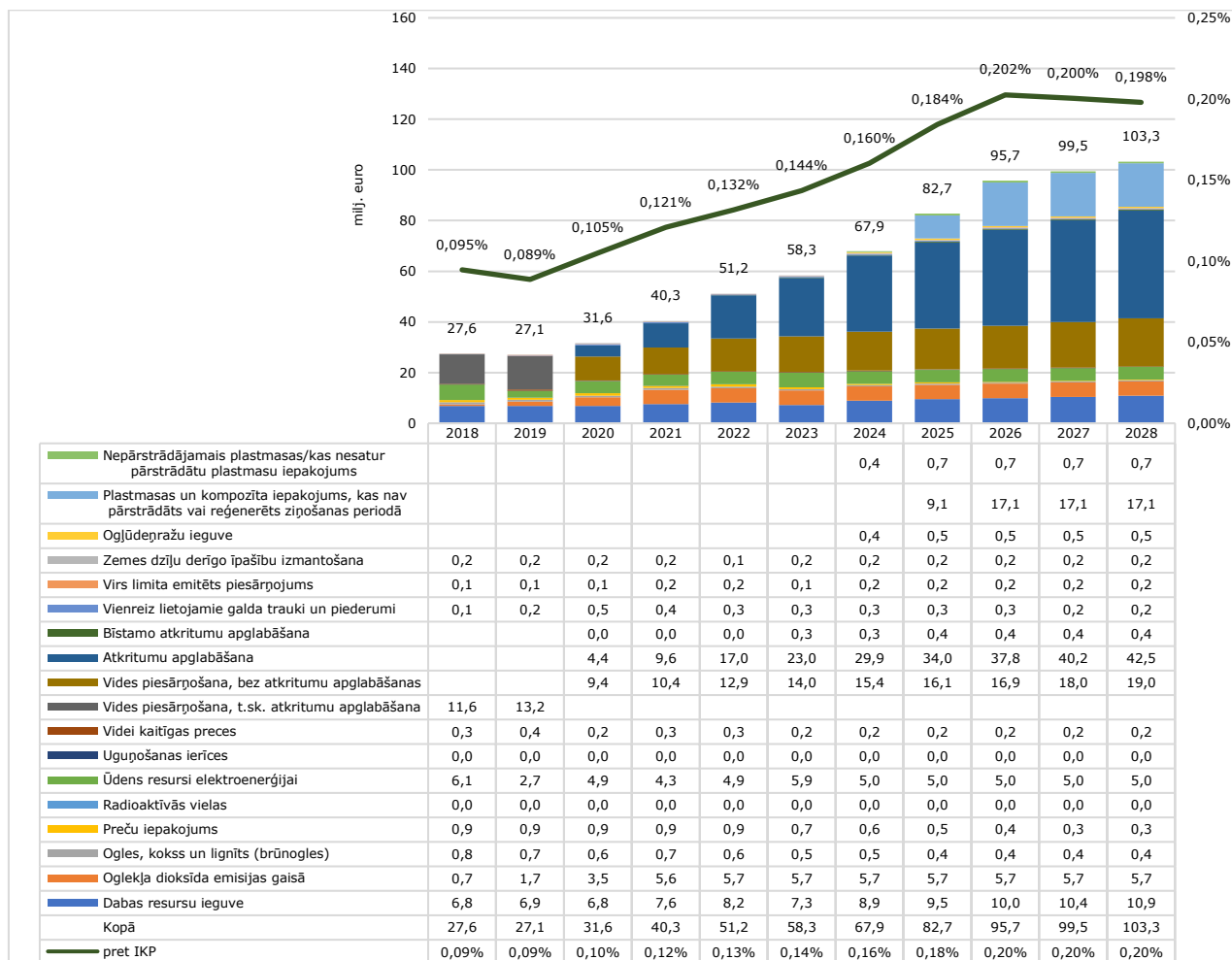
8.5. precizēta nodokļa piemērošanas kārtība par:

- 8.5.1. daļiņu PM10 emisiju gaisā, nosakot DRN piemērošanu kopējām putekļu emisijām (PM) (fiskālā ietekme 2024. gadā +0,3 milj. *euro*, 2025. gadā +0,3 milj. *euro*, 2026. gadā +0,2 milj. *euro*),
- 8.5.2. baterijām un akumulatoriem, ievērojot jaunus veidus un formulējumus (fiskālā ietekme nav, jo paredzēta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātas atbildības sistēmā).

⁵ <https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/webSasaiste?OpenView&restricttcategory=403/Lp14>

Aprēķinātais DRN, faktiskie dati 2018.–2023. gadam un prognozes 2024.–2028. gadam

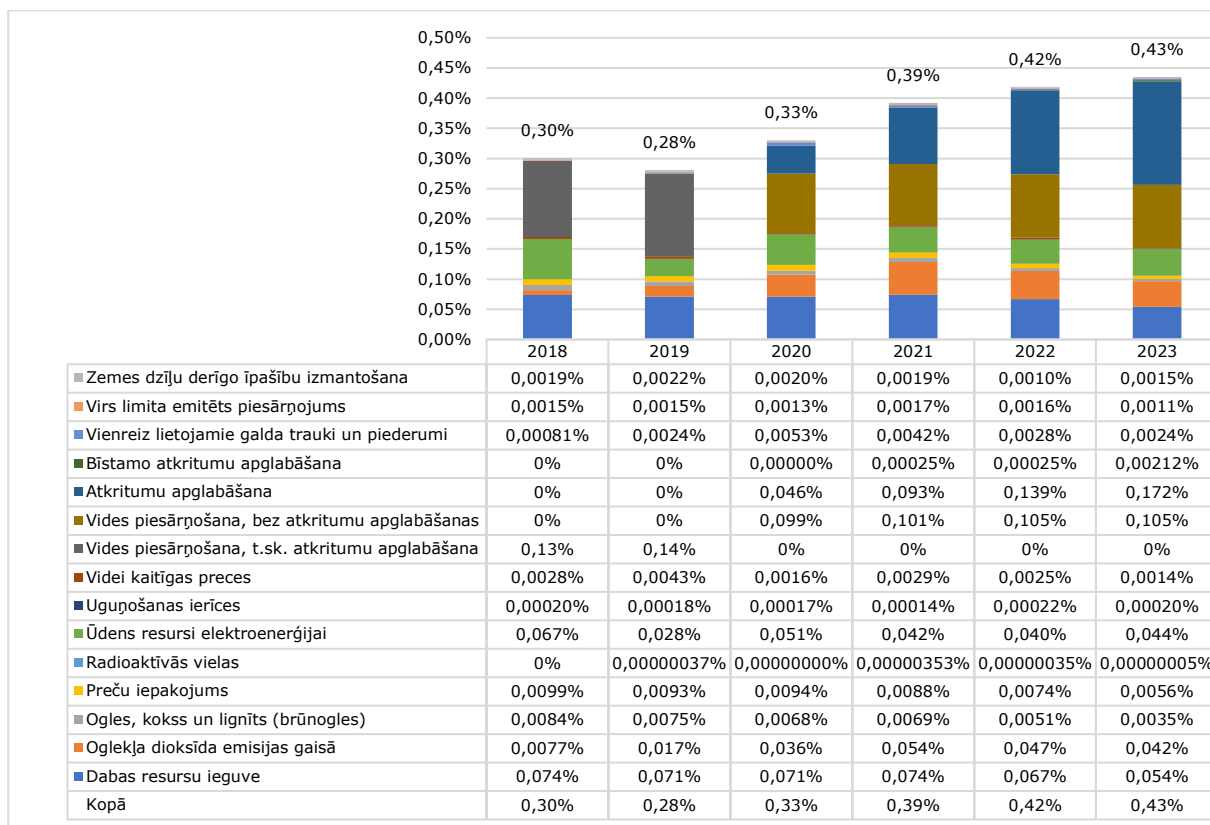

Avots: Valsts ieņēmuma dienesta dati, tiesību akta anotācija, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini un prognozes

- Visiem ar nodokli apliekamajiem objektiem aprēķinātais DRN 2023. gadā sastādīja 0,43% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem. Savukārt par oglekļa dioksīda emisijām gaisā aprēķinātais DRN sastādīja 0,042% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem. Nodokļa uzskaiti un aprēķinu veic uzņēmumi, iesniedzot VID pārskatu par aprēķināto dabas resursu nodokli saskaņā ar MK 19.06.2007. noteikumiem Nr. 404⁶.

⁶ <https://likumi.lv/ta/id/159270>

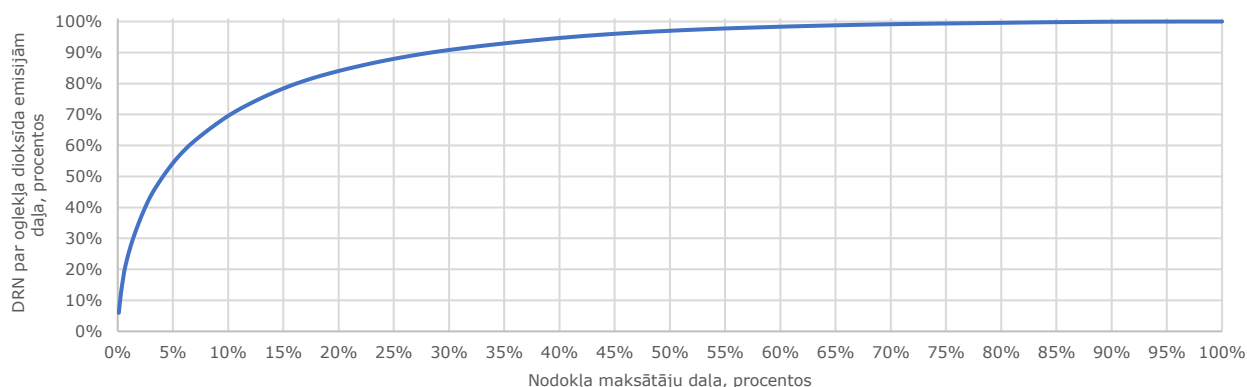
Aprēķinātā DRN īpatsvars nodokļu ieņēmumos

Avots: Valsts ieņēmuma dienesta un Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

- Aprēķinātais DRN par oglekļa dioksīda emisijām 2023. gadā sastādīja 5,7 milj. euro un lielāko daļu no tā samaksāja uzņēmēji, kuriem saimnieciskās darbības pamatdarbības veids ir elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana un apstrādes rūpniecība.
- 42 nodokļa maksātāji jeb 4,2 % no visiem DRN maksātājiem, kuriem bija jāmaksā DRN par veiktajām oglekļa dioksīda emisijām, samaksāja 50,4 % no aprēķinātā DRN par 2023. gadā veiktajām oglekļa dioksīda emisijām. Kopumā maksājumus veic 1006 nodokļu maksātāji.

Nodokļa maksātāju koncentrācija aprēķinātajā DRN par 2023. gada oglekļa dioksīda emisijām

Avots: Valsts ieņēmuma dienesta dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

- Valsts negūtīie ieņēmumi, kas rodas piemērojot DRN atvieglojumus (atbrīvojumus) 2022. gadā bija **272,6** milj. euro, kas ir **0,70%** no IKP un vidēji ir **5 reizes** lielāki nekā kopējie DRN ieņēmumi. Tomēr nevar runāt par šādu summu kā potenciālo ieņēmumu daļu, jo, lai motivētu ražotājus un tirgotājus īstenot atbildības principu un panāktu to aktīvu

iesaisti un atbildību par viņu darbības rezultātā radīto atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanu, nodokļa likmes ir 2-3 reizes augstākas nekā atbilstošo atkritumu apsaimniekošanas izmaksas.

13. DRN atvieglojumi (atbrīvojumi) ir svarīgs instruments vides politikas attīstības sekmēšanai un mērķu īstenošanai, sniedzot vērā ņemamu stimulu videi kaitīgu preču atkritumu un iepakojuma apsaimniekošanas sistēmas īstenošanai, tādējādi saglabājot tīrāku vidi ilgtermiņā. DRN atvieglojumu (atbrīvojumu) sistēma ir veidota ar konkrētu mērķi – nodrošināt Latvijas saistības attiecībā uz ES direktīvu prasību izpildi atkritumu, tajā skaitā specifisku atkritumu, apsaimniekošanas jomā un īstenot paplašinātās ražotāju atbildības principa īstenošanu.
14. Valsts ir noteikusi no ES Direktīvām izrietošas prasības atkritumu apsaimniekošanas jomā, kuru izpildei tiek piesaistīti atbilstošo preču ražotāju un tirgotāju līdzekļi, nodrošinot principa “piesārņotājs maksā” īstenošanu. *Tādējādi, ja komersants nodrošina šo prasību īstenošanu un sedz ar to saistītos izdevumus, viņš nodokli nemaksā. Nodoklis ir jāmaksā tajā gadījumā, ja netiek īstenotas atbilstošās atkritumu pārstrādes un reģenerācijas prasības.* Jāatzīmē, ka ES Direktīvas atkritumu sektorā paredz ekonomisko instrumentu izmantošanu, jo tiem ir pozitīvs efekts izvīrīto mērķu sasniegšanā.
15. Nodokļa atvieglojumi (atbrīvojumi) ir efektīvi, jo pēdējos piecos gados ražotāja paplašinātās atbildības sistēmās apsaimnieko vairāk kā 90% no radītā iepakojuma vai videi kaitīgu preču atkritumu apjoma, kā arī normatīvajos aktos noteiktie izlietotā iepakojuma vai videi kaitīgu preču atkritumu pārstrādes un reģenerācijas mērķi, kas izriet no ES direktīvas⁷, tiek regulāri sasniegti.

**Valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot DRN atvieglojumus (atbrīvojumus) ¹,
2020.-2022. gadā**

Nr. p.k.	Nodokļa atbrīvojumi	2020	2021	2022
		Milj. euro		
	KOPĀ, no tā:	246,8	266,3	272,6
1.	Par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijas Republikā	0,7	0,4	1,0
2.	Par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem, t.sk.:	136,1	146,3	144,4
2.1.	No stikla izejmateriāliem	29,0	30,2	22,0
2.2.	No plastmasas izejmateriāliem, t.sk., oksonoārdāmās plastmasas	49,9	53,7	46,5
2.3.	No metāla izejmateriāliem	12,7	13,5	11,2
2.4.	No koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru un bioplastmasas izejmateriāliem	35,0	38,0	37,9
2.5.	Plastmasas maisiņi	7,2	8,0	8,2
2.6.	No polistirola izejmateriāliem	2,2	2,9	2,5
2.7.	Par depozīta iepakojumu, t.sk.:	Netika piemērots		16,0
	2.7.1. No stikla izejmateriāliem			6,9
	2.7.2. No plastmasas izejmateriāliem			7,2
	2.7.3. No metāla izejmateriāliem			1,9
3.	Par videi kaitīgām precēm, t.sk.:	110,0	119,5	127,2
3.1.	Smēreļļas un eļļas filtri	2,9	2,9	3,1
3.2.	Svinu saturoši elektriskie akumulatori	3,3	4,2	4,0
3.3.	Galvaniskie elementi un galvaniskās baterijas	4,6	4,7	5,2
3.4.	Elektriskie akumulatori (Ni-Cd, Fe-Ni) un citi elektriskie akumulatori	3,4	4,4	5,7
3.5.	Visu veidu riepas	10,6	13,4	13,2
3.6.	Elektriskās un elektroniskās iekārtas:	85,3	89,9	96,1
	1. kategorija. Temperatūras maiņas iekārtas	13,6	13,6	13,6

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA); Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Direktīva 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK.

Nr. p.k.	Nodokļa atbrīvojumi	2020	2021	2022
		Milj. euro		
	2. kategorija. Ekrāni, monitori un iekārtas ²	10,6	9,8	8,2
	3. kategorija. Spuldzes	2,3	2,6	2,1
	4. kategorija. Liela izmēra iekārtas ³	37,6	42,6	49,2
	5. kategorija. Maza izmēra iekārtas ⁴	18,3	18,5	19,8
	6. kategorija. Mazas informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju iekārtas ⁵	2,8	2,8	3,2

¹ Valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot DRN atvieglojumus (atbrīvojumus), aprēķināti atbilstoši Dabas resursu nodokļa likuma 7., 8. un 9.panta nosacījumiem, t.i., par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā Republikā, par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem un videi kaitīgām precēm. Savukārt valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot Dabas resursu nodokļa likuma 5., 6., 10. un 11.pantu (par dabas resursu lietošanu, radioaktīvo vielu un ozona slāni noārdošu vielu izmantošanu, kā arī oglekļa dioksīda emisijām), netiek rēķināti jo likumā minētajiem objektiem netiek piemērots atbrīvojums no DRN samaksas, bet gan norādīts, kādos gadījumos DRN nav piemērojams.

² Iekārta, kuras ekrāna virsmas laukums ir lielāks par 100 cm².

³ Liela izmēra iekārtas (vismaz viens ārējais izmērs pārsniedz 50 cm), tai skaitā māsaimniecības preces, IT un telesakaru iekārtas, patērētāju iekārtas, gaismekļi, skaņas vai attēlus demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, tirdzniecības automāti, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot likuma 6.pielikuma 1., 2. un 3.kategorijā ietilpstošās iekārtas).

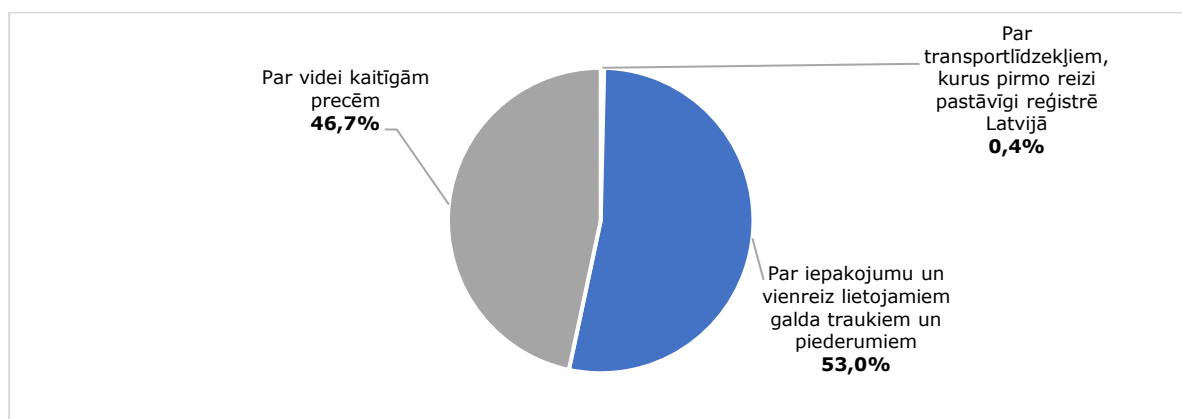
⁴ Maza izmēra iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm), tai skaitā māsaimniecības preces, plaša patēriņa audiovizuālas iekārtas, gaismekļi, skaņas vai attēlus demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, automātiskie sadalītāji, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot likuma 6.pielikuma 1., 2., 3. un 6.kategorijā ietilpstošās iekārtas).

⁵ Iekārtai neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm.

Avots: VARAM dati uz 2023. gada augustu

16. 2022. gadā no kopējiem valsts negūtajiem ieņēmumiem, kas rodas piemērojot DRN atbrīvojumus, **53,0%** veidoja atbrīvojums par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem un **46,7%** atbrīvojums par videi kaitīgām precēm.

Valsts negūto ieņēmumu, kas rodas piemērojot DRN atvieglojumus (atbrīvojumus), procentuālais sadalījums 2022. gadā

Avots: FM aprēķini uz 2022. gada novembri

2. Klimata nodokļi

17. Klimata nodokļu analīzē ir iekļauti: akcīzes nodoklis naftas produktiem un dabasgāzei, elektroenerģijas nodoklis un transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis.
18. Klimata pārmaiņu risināšanai izšķiroša nozīme ir iesaistei starptautiskā līmenī, izmantojot spēcīgu uz noteikumiem balstītu daudzpusēju sadarbību. Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām Līgumslēdzējas puses, t.sk. ES un Latvija, ir uzņēmušās saistības, kas atspoguļojas nacionāli noteiktos devumus (*Nationally determined contribution* – turpmāk NDC), lai sniegtu ieguldījumu Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanā – ierobežot globālo sasilšanu 1,5°C robežās salīdzinot ar pirmsindustriālo periodu. Ņemot vērā klimatrīcības neatliekamību, ES ir pārskatījusi savu NDC pēc "Gatavi mērķrādītājam 55 %" pakotnes pieņemšanas.
19. Latvija sagatavo, bet atsevišķi neiesniedz savu NDC, tas tiek iesniegts kopīgi EU līmenī⁸.
20. Latvijas apņemšanās, kas ir daļa no ES NDCs, tiek iestrādātas atjaunotajā Nacionālā klimata un enerģētikas plānā. Aktualizētā Plāna projektā, kas vēl ir pilnveidojams, ir pārskatīti spēkā esošā Plānā noteiktie mērķi un noteikti papildus jauni mērķi, kas izriet no ES tiesību aktiem. Pašlaik KEM organizē darbu, lai līdz jūnijam ministrijas vienotos par mērķu sadalījumu sektoros (pašlaik iezīmēts tikai ZIZIMM⁹ - mežiem un lauksaimniecībai), kā arī par papildus pasākumiem, t.sk. par papildus nepieciešamiem pasākumiem nodokļu sektorā. ETS ir kopējais ES mērķis un ne-ETS Latvijas mērķis ir -17% uz 2030.gadu.

Latvijas klimata pārmaiņu mazināšanas mērķi un to rezultatīvie radītāji

Politikas mērķis	Faktiskā vērtība	Prognozētās vērtības (bāzes scenārijs)	Plāna mērķis	Aktualizētā Plāna mērķis	
	2021	2030	2030	2030	statuss
SEG emisiju samazināšanas mērķis (% pret 1990.g.)	-58,8	-62,6	-65	-65	saskaņots
Ne-ETS darbības (% pret 2005.g.)	+5,9	-6,6	-6	-17	Regulas 2018/842 I pielikums
<i>Indikatīvie iespējamie sektoriālie ne-ETS darbību SEG emisiju mērķi un apjomi (% pret 2005. gadu)</i>					
Enerģētika ¹	-4,9		-		
Transports	+3,7		-		
RPPI ¹⁰	+106,2		-		
Lauksaimniecība	+25,8		-		
Atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošana	-17,7		-		
ZIZIMM mērķrādītājs 2030.gadam (milj. tonnu CO ₂ ekv.)	+2,39	+3,29	-	-0,644	Regulas 2018/841 II.a pielikums

¹ mazās jaudas iekārtas pārveidošanas sektorā un rūpniecībā, pakalpojumu sektors, mājsaimniecība, lauksaimniecība/ mežsaimniecība/ zivsaimniecība

⁸ Jaunākais NDC ir iesniegts pagājušā gada novembrī.

Pieejams: <https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2023-10/ES-2023-10-17%20EU%20submission%20NDC%20update.pdf>

⁹ ZIZIMM - zemes izmantojums, zemes izmantojuma maiņa un mežsaimniecība

¹⁰ Rūpniecisko procesu un produktu izmantošana. **Pieejams:** [Majas lapai LVGMC 2022. seginokpsavilkums.pdf](#), skat. 28.lpp

2.1. Akcīzes nodoklis

- 21.** Akcīzes nodokļa (turpmāk – AN) **mērķis** ir nodrošināt valsts budžeta ieņēmumus, kā arī ierobežot tādu apkārtējai videi kaitīgu produktu, kā degviela un kurināmais, patēriņu.
- 22.** Latvijā AN naftas produktiem un dabasgāzei piemēro saskaņā ar likumu "Par akcīzes nodokli", ņemot vērā Padomes 2003.gada 27.oktobra Direktīvu 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (turpmāk – Direktīva 2003/96/EK), kuras 1.pants nosaka, ka dalībvalstis uzliek nodokļus energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņā ar šo direktīvu.

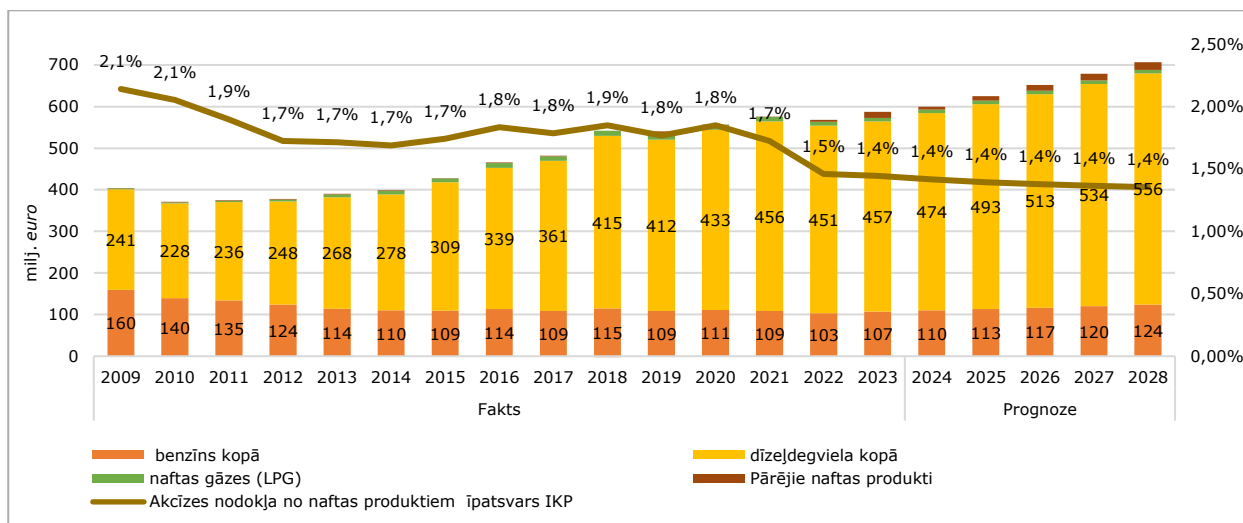
AN likmes naftas produktiem un dabasgāzei 2024.gadā

Nr. p.k.	Preču nosaukums	Likme
1.	Svinu nesaturošs benzīns, <i>euro par 1000 litriem</i>	509
2.	Svinu saturošs benzīns, <i>euro par 1000 litriem</i>	594
3.	Dīzeļdegviela (gāzeļļa), petroleja, degvielleļļa (gaišā), <i>euro par 1000 litriem</i>	414
4.	Benzīna un etilspirta maisījums, ja absolūtā spirta saturs gala produktā no 70 līdz 85 tilpumprocentiem no kopējā produkta daudzuma, <i>euro par 1000 litriem</i>	360
5.	Biodīzeļdegviela, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizēta dīzeļdegviela, kas iegūta no biomasas, izmantošanai kā degvielu, <i>euro par 1 000 litriem</i>	330
6.	Biodīzeļdegviela, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizēta dīzeļdegviela, kas iegūta no biomasas, izmantošanai kā kurināmo, <i>euro par 1 000 litriem</i>	21
7.	Degvielleļļa (mazuts), <i>euro par 1000 kg</i>	15,65
8.	Naftas gāzes, kuras izmanto kā degvielu, <i>euro par 1000 kg</i>	285
9.	Naftas gāzes, kuras izmanto kā kurināmo, <i>euro par 1000 kg</i>	0
10.	Dīzeļdegviela, degvielleļļa un petroleja, kuru izmanto par kurināmo, <i>euro par 1000 litriem</i>	60
11.	Dīzeļdegviela (gāzeļļa) un dīzeļdegviela (gāzeļļa), kurai ir pievienota no rapšu sēklām iegūta biodīzeļdegviela, ja attiecīgie naftas produkti tiek iezīmēti (marķēti) un ja tos izmanto traktortehnikā un lauksaimniecības pašgājējmašīnās lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei, kā arī tādās meža vai purva zemes apstrādei, kur kultivē dzērvenes vai mellenes, un zemes zem zivju dīķiem apstrādei, <i>euro par 1000 litriem</i>	62,1
12.	Dabasgāze izmantošanai kā kurināmo, <i>euro par vienu megavatstundu (MWh), ņemot vērā dabasgāzes augstāko siltumspēju</i>	1,65
13.	Dabasgāze izmantošanai kā degvielu, <i>euro par vienu megavatstundu (MWh), ņemot vērā dabasgāzes augstāko siltumspēju</i>	1,91 10 (no 01.01.26)
14.	Dabasgāze izmantošanai kā kurināmo rūpnieciskās ražošanas procesos un lauksaimniecībā, <i>euro par vienu megavatstundu (MWh), ņemot vērā dabasgāzes augstāko siltumspēju</i>	0,55

- 23.** No kopējiem AN ieņēmumiem naftas produktiem 2023.gadā lielāko daļu, jeb 78% veido AN ieņēmumi par dīzeļdegvielu un 18% veido ieņēmumi par benzīnu. Gadu griezumā dīzeļdegvielas īpatsvaram no kopējā naftas produktu apjoma ir tendence palielināties. Nelielu daļu, jeb 1% veido naftas gāzes, bet 3% veido pārējie naftas produkti (petroleja, degvielleļļa un kurināšanai izmantojamie naftas produkti). AN ieņēmumi naftas produktiem 2023.gadā tika iekasēti par 19,8 milj. *euro* vairāk nekā 2022.gadā.

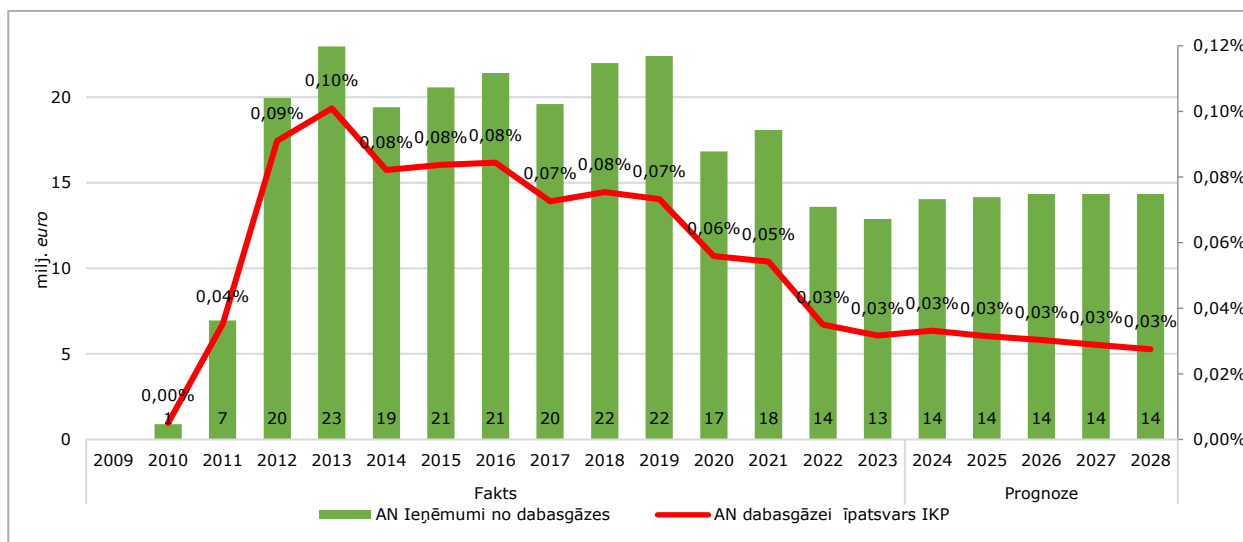
Akcīzes nodokļu ieņēmumu no naftas produktiem dinamika un īpatsvars IKP

Avots: Valsts ieņēmumu dienesta un Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

- 24.** Tiek novērots nodokļa ieņēmumu īpatsvara IKP samazinājums kopš 2021.gadu, kas skaidrojams ar to, ka netiek celtas nodokļa likmes, kā arī nenotiek tik straujš naftas produktu patēriņa pieaugums dēļ tā, ka notiek pakāpeniska pāreja uz videi draudzīgākiem auto.
- 25.** AN ieņēmumi no dabasgāzes 2023.gadā tika iekasēti 12,9 milj. euro apjomā, kas ir par 5% mazāk nekā 2022.gadā. AN ieņēmumu par dabasgāzi īpatsvars IKP veido 0,03%. Tāpat kā AN ieņēmumiem no naftas produktiem, AN ieņēmumu īpatsvaram IKP ir tendence samazināties.

Akcīzes nodokļu ieņēmumu no dabasgāzes dinamika un īpatsvars IKP

Avots: Valsts ieņēmumu dienesta un Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

- 26.** Aprēķinātie valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot AN atvieglojumus (samazinātās likmes un atbrīvojumus), **2022. gadā** bija **227,1 milj. euro**, kas ir **20,1%** no kopējiem AN ieņēmumiem.
- 27.** Saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 18.pantu AN naftas produktiem **nepiemēro**, ja tos izmanto:

27.1. citiem mērķiem, nevis par degvielu vai kurināmo;

- 27.2. gaisakuģi, kuri netiek izmantoti privātai atpūtai un izklaidei;
- 27.3. kuģi, kuri netiek izmantoti privātai atpūtai un izklaidei, un kuģi, kurus izmanto zvejniecībā, izņemot zveju iekšējos ūdeņos;
- 27.4. elektroenerģijas ražošanai vai kombinētās iekārtās, kas ražo elektroenerģiju un siltumenerģiju;
- 27.5. ķīmiskās apstrādes procesā, pievienojot koksam, ko izmanto par kurināmo;
- 27.6. divējādi.

28. Saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 6.¹pantu AN dabasgāzei **nepiemēro**, kuru galalietotājs:

- 28.1. izmanto citiem mērķiem, nevis par degvielu vai kurināmo;
- 28.2. izmanto divējādi atbilstoši šā likuma 5. panta 3.¹ daļā minētajiem nosacījumiem;
- 28.3. izmanto mineraloģiskiem procesiem, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra regulas (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (Dokuments attiecas uz EEZ) I pielikuma C sadaļas "Apstrādes rūpniecība" 23. nodaļā "Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana" minētajām saimnieciskajām darbībām.

Valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot AN atbrīvojumus, 2020. - 2022. gadā

Nr. p.k.	Nodokļa atbrīvojums	2020	2021	2022
		Milj. euro		
	Atbrīvojumi kopā	32,3	41,5	56,1
1.	Naftas produktiem	30,9	40,1	55,0
1.1.	Naftas produkti, kurus piegādā un izmanto citiem mērķiem, nevis par degvielu vai kurināmo	3,5	6,3	3,8
1.2.	Naftas produkti, kurus piegādā un izmanto gaisakuģi, kuri netiek izmantoti privātai atpūtai un izklaidei ¹	22,7	29,0	46,6
1.3.	Naftas produkti, kurus piegādā un izmanto kuģi, kuri netiek izmantoti privātai atpūtai un izklaidei ¹	3,9	3,9	3,5
1.4.	Naftas produkti, kurus piegādā un izmanto elektroenerģijas ražošanai vai kombinētās iekārtās, kas ražo elektroenerģiju un siltumenerģiju	0,5	0,6	0,7
1.5.	Pielaujamie naftas produktu zudumi ²	0,2	0,2	0,3
2.	Dabasgāzei	1,4	1,4	1,1
2.1.	Dabasgāze, kuru izmanto citiem mērķiem, nevis par degvielu vai kurināmo	0,4	0,5	0,4
2.2.	Dabasgāze, kuru izmanto divējādi, ja to izmanto gan par kurināmo, gan citiem mērķiem, kas nav izmantošana par degvielu vai kurināmo ³	0,0	0,0	0,0
2.3.	Dabasgāze, kuru izmanto mineraloģiskiem procesiem	0,9	1,0	0,7
2.4.	Dabasgāze, kuru izmanto lauksaimniecībā izmantojamās zemes segto platību (siltumnīcu) siltumapgādei	0,1	No 01.01.2021. tiek piemērota samazinātā likme	
2.5.	Dabasgāze, kuru izmanto rūpniecisko māju putnu novietņu (kūts) un inkubatoru siltumapgādei	0,1		

¹ Par privāto atpūtu un izklaidi uzskatāmi gadījumi, kad gaisakuģa vai kuģa īpašnieks vai arī cita fiziskā vai juridiskā persona, kas gaisakuģi vai kuģi irē vai lieto ar citu pamatojumu, neizmanto gaisakuģi vai kuģi komerciāliem mērķiem, it īpaši pasažieru vai preču pārvadāšanai vai pakalpojumu sniegšanai par maksu, vai valsts iestāžu vajadzībām.

² Naftas produkti, kas zuduši ražošanas, apstrādes, pārstrādes, uzglabāšanas, fasēšanas vai pārvietošanas laikā atliktā nodokļa maksāšanas režīmā.

³ Produktu izmantošanu ķīmiskajai reducēšanai, elektrolītiskos vai metalurģijas procesos uzskata par divējādu izmantošanu.

Avots: FM aprēķini, izmantojot VID datus un AN deklarācijas uz 2023. gada novembri

29. Savukārt saskaņā ar likumu "Par akcīzes nodokli" un likumu "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" naftas produktiem un dabasgāzei tiek piemērotas šādas AN **samazinātās likmes**:

29.1. naftas produktiem, tajā skaitā:

- 29.1.1. iezīmētiem (marķētiem) naftas produktiem¹¹, tajā skaitā tādiem naftas produktiem, kuriem pievienota biodīzeļdegviela, kas pilnībā iegūta no biomasas vai parafinizēta dīzeļdegviela, kas iegūta no biomasas, *ja tos izmanto par kurināmo siltuma ieguvei apkurē, sadedzināšanas iekārtās vai siltuma enerģijas ieguvei produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā* – nodokli aprēķina pēc likmes **60 euro** par 1 000 litriem;
- 29.1.2. iezīmētai (marķētai) biodīzeļdegvielai, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizētai dīzeļdegvielai, kas iegūta no biomasas, *ja to izmanto par kurināmo* – **21 euro** par 1 000 litriem;
- 29.1.3. iezīmētiem (marķētiem) naftas produktiem⁶, tajā skaitā tādiem naftas produktiem, kuriem pievienota biodīzeļdegviela, kas pilnībā iegūta no biomasas vai parafinizēta dīzeļdegviela, kas iegūta no biomasas¹⁹, *kurus licencēta kapitālsabiedrība, zonas kapitālsabiedrība, zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde brīvās zonas teritorijā izmanto stacionārās iekārtās, celtnos un citos tamlīdzīgos objektos, iekārtās, kuras tiek izmantotas celtniecības darbos tikai brīvās zonas teritorijā un tehnikā, kas pēc savas konstrukcijas nav paredzēta satiksmei pa koplietošanas ceļiem* – **60 euro** par 1 000 litriem;
- 29.1.4. iezīmētai (marķētai) biodīzeļdegvielai, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizētai dīzeļdegvielai, kas iegūta no biomasas, *kurus licencēta kapitālsabiedrība, zonas kapitālsabiedrība, zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde brīvās zonas teritorijā izmanto stacionārās iekārtās, celtnos un citos tamlīdzīgos objektos, iekārtās, kuras tiek izmantotas celtniecības darbos tikai brīvās zonas teritorijā un tehnikā, kas pēc savas konstrukcijas nav paredzēta satiksmei pa koplietošanas ceļiem* – **21 euro** par 1 000 litriem;
- 29.1.5. iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai, arī tādai dīzeļdegvielai (gāzeļļai), kurai ir pievienota biodīzeļdegviela, kas pilnībā iegūta no biomasas, vai parafinizētai dīzeļdegvielai, kas iegūta no biomasas, *kuru izmanto lauksaimniecībā*¹² – piemēro AN likmi **15%** apmērā no dīzeļdegvielas nodokļa likmes (**62,1 euro** par 1 000 litriem);
- 29.1.6. naftas gāzēm un pārējiem gāzveida ogleņdeņražiem, ja tos piegādā personām, kuras tos izmanto par kurināmo vai gāzes krāsnīs un citās iekārtās, nevis par degvielu – piemēro AN likmi **0 euro** par 1 000 kilogramiem;
- 29.2. **dabaszāzei, kuru izmanto par kurināmo** AN likme - **0,55 euro** par vienu megavatstundu (MWh) pēc augstākās siltumspējas:
- 29.2.1. rūpnieciskās ražošanas un citos ar ražošanu saistītos procesos, lauksaimniecības izejvielu pirmapstrādes tehnoloģisko iekārtu darbināšanai un tehnoloģiski nepieciešamā klimata nodrošināšanai rūpnieciskās ražošanas un lauksaimniecības izejvielu pirmapstrādes telpās;
- 29.2.2. lauksaimniecībā izmantojamās zemes segto platību (siltumnīcu) siltumapgādei;
- 29.2.3. rūpniecisko māju putnu novietņu (kūts) un inkubatoru siltumapgādei.

¹¹ Iezīmēta (marķēta) dīzeļdegviela, petroleja vai degviellejā (kuras kolorimetriskais indekss ir mazāks par 2,0 un kinemātiskā viskozitāte 50°C ir mazāka par 25 mm²/s), kā arī to aizstājējproduktiem un komponentiem.

¹² Dīzeļdegvielas daudzums tiek noteikts uz 1 hektāru atkarībā no audzējamās kultūras:

- augkopībai – 100 litri;
- augļkopībai, ogulājiem un dārzeņkopībai – 130 litri;
- zālāju platībai, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 nosacītās liellopu vienības uz 1 hektāru (bioloģiskajās saimniecībās blīvums vismaz 0,4 nosacītās liellopu vienības uz 1 hektāru), – 130 litri;
- zālāju platībai dzīvnieku barības ražošanai – 60 litri;
- zemei zem zivju dīķiem – 60 litri;
- citām kultūrām un platībām – 60 litri.

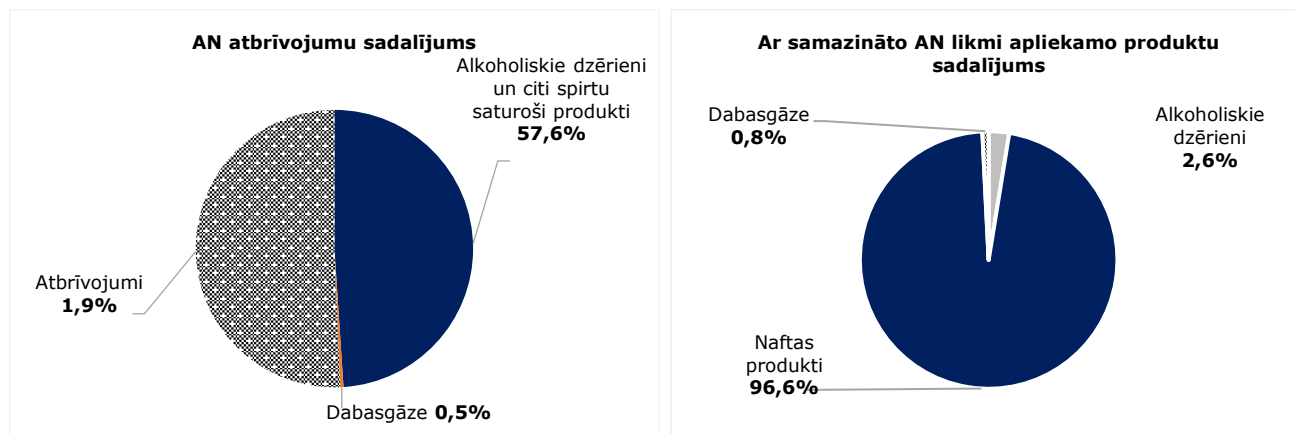

Valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot AN samazinātās likmes, 2020. - 2022. gadā

Nr. p.k.	Nodokļa atvieglojums	2020	2021	2022
		Milj. euro		
	Atvieglojumi kopā	72,4	69,7	84,5
1.	Naftas produktiem	71,5	68,7	83,8
1.1.	Iezīmēta dīzeļdegviela, petroleja vai degviellejā, tā aizstājējprodukti un komponenti, kuru izmanto kā kurināmo	7,8	9,7	22,1
1.2.	Iezīmētā (marķētā) biodīzeļdegviela, kas pilnībā iegūta no biomasas, un parafinizētā dīzeļdegviela, kas iegūta no biomasas, ja to realizē vai izmanto par kurināmo	2,9	0,9	0,0
1.3.	Iezīmēta dīzeļdegviela, kuru izmanto lauksaimniecības mērķiem	50,8	47,2	49,3
1.4.	Svinu nesaturošs benzīns, ja tas satur no 70 līdz 85 tilpum% etilspirta	0,03	0,004	No 01.02.21. sāk piemērot pilno AN likmi
1.5.	Biodīzeļdegviela / rapšu sēklu eļļa	0,08	0,003	
1.6.	Naftas gāzes un pārējie gāzveida ogļūdeņraži, ko izmanto par kurināmo (izņemot dabasgāzi)	9,8	10,9	12,4
2.	Dabasgāzei	0,9	1,0	0,7
2.1.	Rūpnieciskās ražošanas un lauksaimniecības izejvielu apstrādes procesos	0,8	0,8	0,5
2.2.	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes segto platību (siltumnīcu) siltumapgādei un rūpniecisko mājputnu novietņu (kūts) un inkubatoru siltumapgādei	0,1	0,2	0,1

Avots: FM aprēķini, izmantojot VID datus un AN deklarācijas uz 2023. gada novembri

Valsts negūto ieņēmumu, kas rodas piemērojot AN atvieglojumus (atbrīvojumus un samazinātās likmes), procentuālais sadalījums 2022. gadā

Avots: FM aprēķini uz 2023. gada novembri

2.2. Elektroenerģijas nodoklis

- 30.** Elektroenerģijas nodokļa (turpmāk – EN) **mērķis** ir veicināt Eiropas Savienības iekšējā tirgus pareizu darbību un citu Kopienas politikas mērķu sasniegšanu. Latvijā elektroenerģijas nodokli elektroenerģijai piemēro saskaņā ar *Elektroenerģijas nodokļa likumu*, ņemot vērā Direktīvā 2003/96/EK noteikto, kas nosaka noteikt minimālo nodokļu līmeni elektroenerģijai.
- 31.** Ar elektroenerģijas nodokli ir apliekama galalietotājam piegādātā elektroenerģija, kā arī elektroenerģija, kas piegādāta pašu patēriņam. Elektroenerģijas nodokļa maksātāji ir:
- 31.1. personas, kas piegādā elektroenerģiju galalietotājiem, ja ir noslēgts elektroenerģijas piegādes līgums;
 - 31.2. autonomie ražotāji;
 - 31.3. elektroenerģijas galalietotāji, ja ir noslēgts līgums par elektroenerģijas iegādi biržā.
- 32.** Kopš 2010.gada elektroenerģijas nodokļa likme nav pārskatīta un šobrīd tā ir **1,01 euro** par megavatstundu (MWh).
- 33.** Saskaņā ar *Elektroenerģija nodokļa likuma* 6.panta otro daļu no nodokļa ir atbrīvota elektroenerģija, kuru izmanto:
- 33.1. preču pārvadājumiem un sabiedriskajiem pasažieru pārvadājumiem, tajā skaitā dzelzceļa transportā un pilsētu sabiedriskajos pasažieru pārvadājumos;
 - 33.2. māsaimniecību lietotāji;
 - 33.3. elektroenerģijas ražošanai, lai tiešā veidā nodrošinātu elektroenerģijas ražošanas procesu.
- 34.** Savukārt elektroenerģijai, ko piegādā personām ielu apgaismošanas pakalpojumu sniegšanai, nodokli aprēķina pēc likmes 0 euro par megavatstundu.
- 35.** Kopējie valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot EN atbrīvojumus, **2022. gadā** bija **2,2 milj. euro**, kas ir **0,006%** no IKP un **44,2%** no EN ieņēmumiem (5,0 milj. euro).

Valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot EN atbrīvojumus un atvieglojumus

Nr. p.k.	Nodokļa atbrīvojumi un atvieglojumi	2020	2021	2022
		milj. euro		
	KOPĀ, no tā:	2,3	2,3	2,2
1.	Elektroenerģija, kas atbrīvota no nodokļa saskaņā ar likuma 6.panta otro un trešo daļu, t.sk.:	2,2	2,2	2,1
1.1.	Elektroenerģija, kas izmantota preču pārvadājumiem un sabiedriskajiem pasažieru pārvadājumiem	0,1	0,1	0,1
1.2.	Elektroenerģija, kas piegādāta māsaimniecībām	1,7	1,8	1,7
1.3.	Elektroenerģija, kas izmantota citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai citu ārvalstu pārstāvjiem vai organizācijām	0,003	0,003	0,003
1.4.	Elektroenerģija, kas tiešā veidā izlietota elektroenerģijas sadalei un pārvadei**	0,3	0,3	0,4
2.	Apliekamais elektroenerģijas daudzums, kas piegādāts personām ielu apgaismošanas pakalpojumu sniegšanai, un kas atbrīvots no nodokļa saskaņā ar likuma 6.panta piekto daļu	0,1	0,1	0,1

* Izmaiņas procentos pret iepriekšējiem gadiem rēķinātas no absolūtām summām, tāpēc tabulā, pārrēķinot šīs izmaiņas no noapaļotajām vērtībām, tās var nedaudz atšķirties.

** Atbrīvojums nav detalizētāk atšifrējams. Tas ietvert elektroenerģiju, kas izmantota pārvadājumiem, ES dalībvalstu vai citu ārvalstu pārstāvjiem vai organizācijām, vai piegādāta māsaimniecībām.

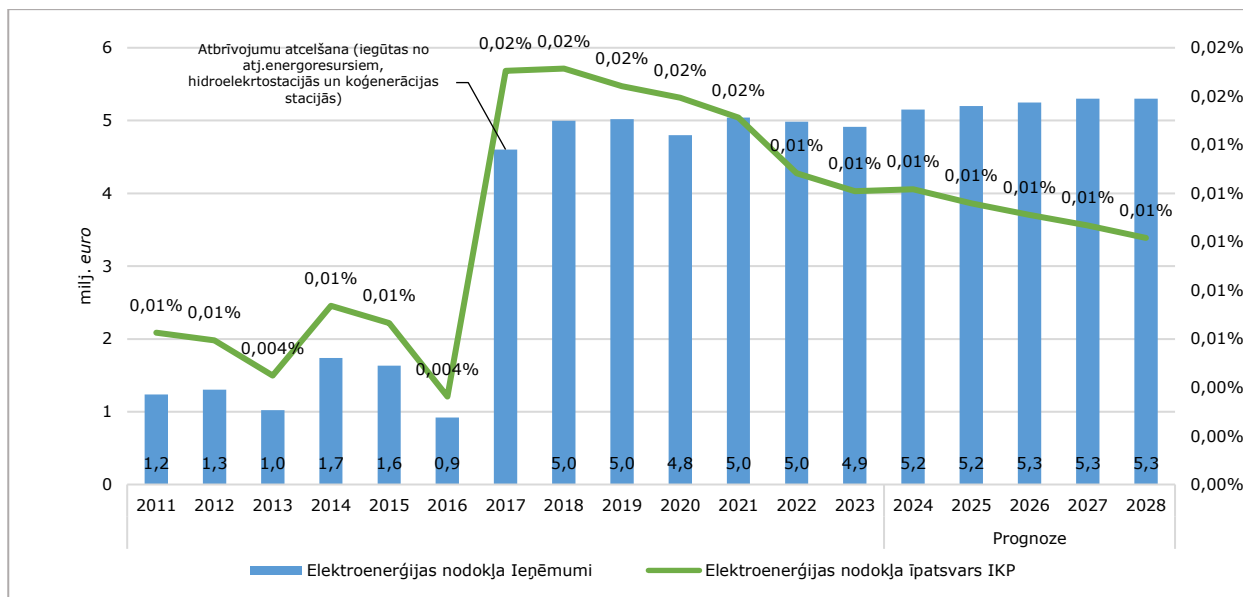
Avots: FM aprēķini, izmantojot datus no EN deklarācijām uz 2023. gada septembri

- 36.** EN ieņēmumi 2023.gadā veidoja 4,9 milj. euro, jeb 0,01% no IKP. EN ieņēmumu būtisks pieaugums ir vērojams sākot ar 2017.gadu, kas skaidrojams ar to, ka tika atcelti atbrīvojumi no EN maksāšanas par elektroenerģiju kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem,

hidroelektrostacijās un koģenerācijas stacijās sākot ar 01.01.2017 ("Elektroenerģijas nodokļa likuma" 6.panta 1.daļa).

Elektroenerģijas nodokļa ieņēmumu dinamika un īpatsvars IKP

Avots: Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

2.3. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis

- 37.** Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa¹³ (turpmāk – TEN) **mērķis** ir vecināt videi draudzīgu transportlīdzekļu izmantošanu ceļu satiksmē, kā arī nodrošināt valsts budžeta ieņēmumus.
- 38.** Ar TEN apliek visus transportlīdzekļus, izņemot traktortehniku, tādas automobiļu piekabes un puspiekabes, kuru pilna masa nepārsniedz 3500 kilogramus, tramvajus, trolejbusus, bezceļu transportlīdzekļus, sniega motociklus, mopēdus un velosipēdus.

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmes 2024.gadā

Nr. p.k.	Nodokļu objekts	Likme, euro gadā
1.	Vieglās automašīnas (M1 kategorija) un kravas automobiļi ar pilnu masu līdz 3500 kg (N1 kategorija), kuri pirmo reizi reģistrēti sākot ar 2021.gadu	no 0 līdz 756 (piemēro atkarībā no CO ₂ izmešu daudzuma gramos uz kilometru atbilstoši pasaule saskaņotajai vieglo transportlīdzekļu testēšanas procedūrai (WLTP))
2.	Vieglās automašīnas (M1 kategorija), kuras pirmo reizi reģistrētas sākot ar 2009.gadu, un kravas automobiļi ar pilnu masu līdz 3500 kg (N1 kategorija), kuri pirmo reizi reģistrēti sākot ar 2012.gadu	no 0 līdz 756 (piemēro atkarībā no CO ₂ izmešu daudzuma gramos uz kilometru saskaņā ar Eiropas jaunā braukšanas cikla metodi (NEDC))
3.	Vieglās automašīnas (M1 kategorija) un kravas automobiļi ar pilnu masu līdz 3500 kg (N1 kategorija), kuri pirmo reizi reģistrēti sākot ar 2005.gadu	no 33 līdz 704 (piemēro atkarībā no automobiļa pilnas masas (kg), motora tilpuma (cm ³) un motora maksimālās jaudas (kW))
4.	Vieglās automašīnas (M1 kategorija) un kravas automobiļi ar pilnu masu līdz 3500 kg (N1 kategorija), kuri pirmo reizi reģistrēti līdz 2004.gada 31.decembrim	no 38 līdz 274 (piemēro atkarībā no automobiļa pilnas masas (kg))
5.	Autobusi (M2 un M3 kategorija)	no 18 līdz 300 (piemēro atbilstoši tā pilnai masai un dzinēja izmešu līmenim)
6.	Kravas automobiļi ar pilno masu no 3501 kg līdz 12 000 kg (N2 kategorija)	no 144 līdz 432 (piemēro atbilstoši dzinēja izmešu līmenim)
7.	Kravas automobiļi ar pilnu masu virs 12 000 kg (N3 kategorija)	no 156 līdz 540 (piemēro atkarībā no asu skaita un dzinēja izmešu līmeņa)
8.	Seglu vilcēji	no 156 līdz 540 (piemēro atkarībā no asu skaita un dzinēja emisiju līmeņa)
9.	Motocikli	no 18 līdz 72 (piemēro atkarībā no motocikla motora tilpuma)

- 39.** Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli **nemaksā** par:

- 39.1. vienu vieglo automobili, motociklu, triciklu vai kvadriciklu, kurš ir vai tiek reģistrēts personai ar invaliditāti īpašumā, turējumā vai valdījumā;
- 39.2. transportlīdzekli, kurš ir vai tiek reģistrēts diplomātiskās, konsulārās vai starptautiskās organizācijas pārstāvniecības vai tādas personas īpašumā, turējumā vai valdījumā, kurai ir diplomātiskās vai konsulārās privilēģijas un imunitātes;
- 39.3. transportlīdzekli, kuru noraksta vai arī noraksta vienlaikus ar citu reģistrācijas darbību;

¹³ Latvijā transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli piemēro saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumu

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/223536-transportlīdzekļa-ekspluatācijas-nodokļa-un-uzņēmumu-vieglo-transportlīdzekļu-nodokļa-likums>

- 39.4. transportlīdzekli, kurš ir vai tiek reģistrēts kā operatīvais transportlīdzeklis;
- 39.5. laiku, kad transportlīdzeklis normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos bijis apķīlāts un tā izmantošana ceļu satiksmē bijusi liegta;
- 39.6. iepriekšējo periodu, ja transportlīdzeklis normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā bijis atzīts par bezīpašnieka mantu. Iegādājoties šādu transportlīdzekli, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli par kārtējo gadu maksā jaunais īpašnieks;
- 39.7. laiku, kad transportlīdzeklis noziedzīga nodarījuma rezultātā, ko apliecina procesa virzītāja vai ārvalsts kompetentās iestādes izsniegti dokumenti vai informācija reģistrā par transportlīdzekli, nav bijis nodokļa maksātāja rīcībā;
- 39.8. laiku, kad Latvijā reģistrēts transportlīdzeklis bijis izvests no Latvijas un bijis reģistrēts ārzemēs;
- 39.9. transportlīdzekli, kas reģistrēts fiziskajai personai īpašumā, par laiku no šīs fiziskās personas nāves brīža līdz īpašnieka maiņas vai valdītāja reģistrācijas brīdim;
- 39.10. transportlīdzekli, kuram ir vai tiek reģistrēts vēsturiskā spēkrata statuss;
- 39.11. transportlīdzekli, kurš ir vai tiek reģistrēts par sporta transportlīdzekli;
- 39.12. laiku, kad transportlīdzeklis noņemts no uzskaites atsavināšanai Latvijā vai izvešanai no Latvijas vai transportlīdzekļa reģistrācija pārtraukta uz laiku, nododot numura zīmes, vai arī transportlīdzeklis izslēgts no reģistra;
- 39.13. tādu transportlīdzekli, kas pēc savas konstrukcijas kā vienīgo mehānisko dzinējspēku izmanto enerģiju no transportlīdzeklī glabātās elektroenerģijas vai dzinējspēka glabāšanas iekārtas (piemēram, akumulators, kondensators, spararats vai generators);
- 39.14. vieglo transportlīdzekli, kura īpašniekam, turētājam vai valdītājam vai šādas personas laulātajam apgādībā ir bērns ar invaliditāti. Atbrīvojumu piemēro attiecībā uz vienu šādai personai vai tās laulātajam īpašumā, turējumā vai valdījumā reģistrētu vieglo transportlīdzekli;
- 39.15. transportlīdzekli, kuru transportlīdzekļa īpašnieka maksātnespējas administrators noņem no uzskaites atsavināšanai Latvijā vai izvešanai no Latvijas, vai transportlīdzekli, kura reģistrāciju pārtrauc uz laiku, nododot numura zīmes;
- 39.16. vienu transportlīdzekli, kurš ir vai tiek reģistrēts īpašumā, turējumā vai valdījumā Sabiedroto spēku štāba loceklim vai viņa apgādājamam, ja šī persona nav Latvijas pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs.
- 40.** Saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumu Latvijā noteikti šādi TEN **atvieglojumi**:
- 40.1. **50%** apmērā IeM padotībā esošu iestāžu transportlīdzekļiem (izņemot operatīvos transportlīdzekļus);
- 40.2. **50%** apmērā AM padotībā esošu institūciju vai NBS transportlīdzekļiem (izņemot operatīvos transportlīdzekļus);
- 40.3. **50%** apmērā pašvaldības policijas iestāžu transportlīdzekļiem (izņemot operatīvos transportlīdzekļus);
- 40.4. **75%** apmērā (*TEN maksā 25% apmērā*) lauksaimniecības produktu ražotāju, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību un atzītu akvakultūras (dīkšaimniecības tipa) saimniecību kravas automobiļiem, ievērojot specifiskus nosacījumus;
- 40.5. **75%** apmērā (*TEN maksā 25% apmērā*) transportlīdzekļiem, ar kuriem fiziskā vai juridiskā persona, kas iekļauta Lauku atbalsta dienesta maksājumu saņēmēju datubāzē, veic kravas pašpārvadājumus, ievērojot specifiskus nosacījumus;

- 40.6. **50%** apmērā daudz bērnu ģimenei par vienu no tās locekļa īpašumā, turējumā vai valdījumā reģistrētu transportlīdzekli, ievērojot transportlīdzekļa veida nosacījumus;
- 40.7. **10%** apmērā (*TEN maksā 90% apmērā*) vieglajam automobilim, kurš reģistrēts pēc 2008. gada 31. decembra vai kravas automobilim ar pilnu masu līdz 3 500 kg, kurš reģistrēts pēc 2011. gada 31. decembra, ja automobilis papildus ir aprīkots ar gāzes kā degvielas barošanas iekārtu.

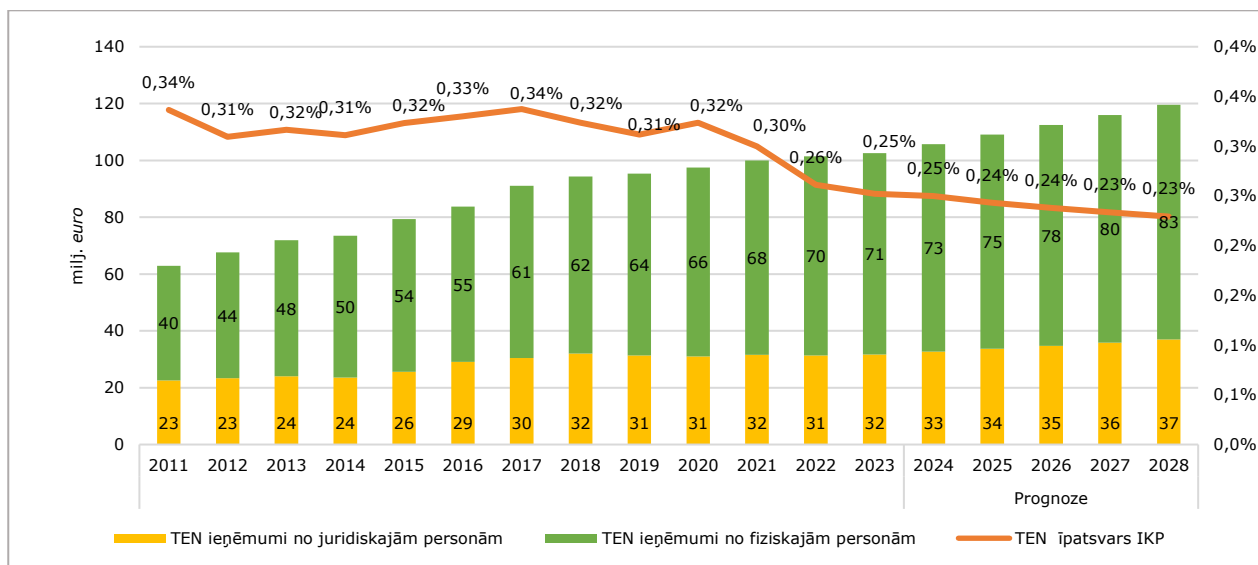
Valsts negūtie ieņēmumi, kas rodas piemērojot TEN atvieglojumus un atbrīvojumus

Nr. p.k.	Nodokļa atbrīvojumi un atvieglojumi	2020	2021	2022
		Milj. euro		
	KOPĀ, no tā:	15,7	17,7	18,5
1.	Piemērotie TEN atbrīvojumi, t.sk.:	11,8	12,8	13,4
1.1.	Personu ar invaliditāti transportlīdzekļiem	8,8	10,0	10,4
1.2.	Personu, kurām ir apgādībā bērns ar invaliditāti, vieglajiem transportlīdzekļiem	0,6	0,7	0,7
1.3.	Transportlīdzekļiem par laiku no personas nāves brīža līdz īpašnieka maiņas brīdim	0,5	0,6	0,6
1.4.	Elektroautomobiļiem	0,2	0,3	0,6
2.	Piemērotie TEN atvieglojumi:	3,9	4,9	5,1
2.1.	IeM padotības iestāžu, AM padotības iestāžu, NBS, pašvaldības policijas iestāžu transportlīdzekļiem (TEN maksā 50% apmērā)	0,3	0,4	0,4
2.2.	Lauksaimniecības produktu ražotāju, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību un atzītu akvakultūras saimniecību transportlīdzekļiem (TEN maksā 75% apmērā)	1,7	2,0	2,1
2.3.	Transportlīdzekļiem, ar kuriem fiziska vai juridiska persona, kas iekļauta Lauku atbalsta dienesta maksājumu saņēmēju datubāzē, veic kravas pašpārvaldījumus (75% apmērā)			
2.4.	Personu, kuru apgādībā ir trīs vai vairāk nepilngadīgi bērni, transportlīdzekļiem (50% apmērā)	1,9	2,0	2,2
2.5.	Vieglajiem un kravas automobiļiem ar pilnu masu līdz 3 500 kg, kuri papildus aprīkoti ar gāzes kā degvielas barošanas iekārtu	-	0,6	0,5

Avots: FM aprēķini, izmantojot CSDD datus uz 2023. gada oktobri

- 41.** TEN ieņēmumi 2023.gadā veidoja 102,5 milj. euro, jeb 0,76% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem. 2023.gadā TEN ieņēmumi veidoja 0,25% no IKP. Tiek novērota TEN ieņēmumu īpatsvara no IKP samazināšanās tendence. Pēdējo reizi TEN likmes ir tikušas aktualizētas 2021.gadā. Sadalījumā pa valdījumā esošo transportlīdzekļu īpašniekiem, 69% veido fiziskas personas, bet 31% juridiskas personas.

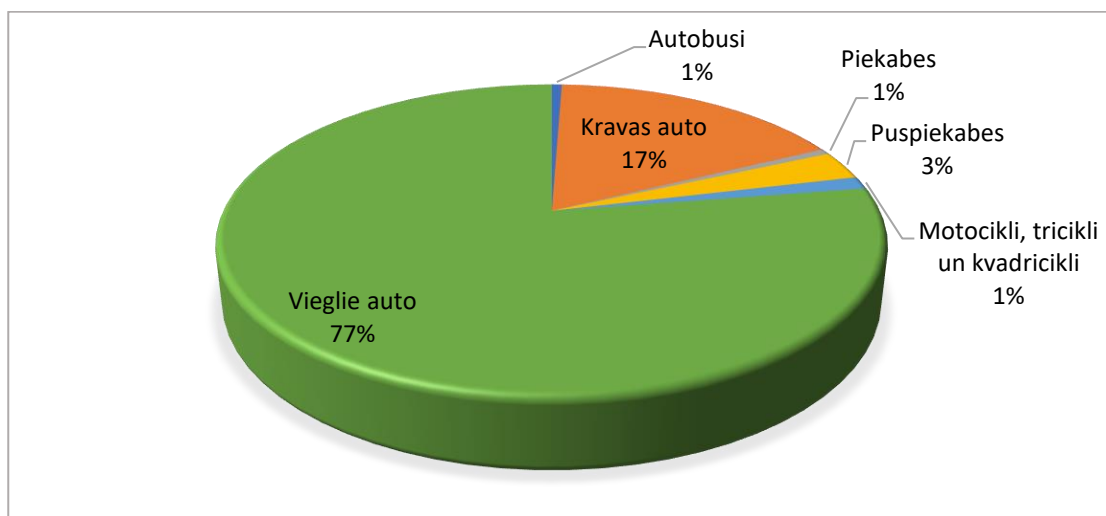
TEN ieņēmumu dinamika un īpatsvars IKP

Avots: Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

- 42.** TEN ieņēmumus veido: 77% viegie automobiļi, 17% kravas automobiļi un nelielu daļu veido autobusi (1%), piekabes(3%), puspiekabes (3%), motocikli, tricikli un kvadricikli (1%). Dati apkopoti pēc transportlīdzekļa veida uz 2023. gada 31. decembri.

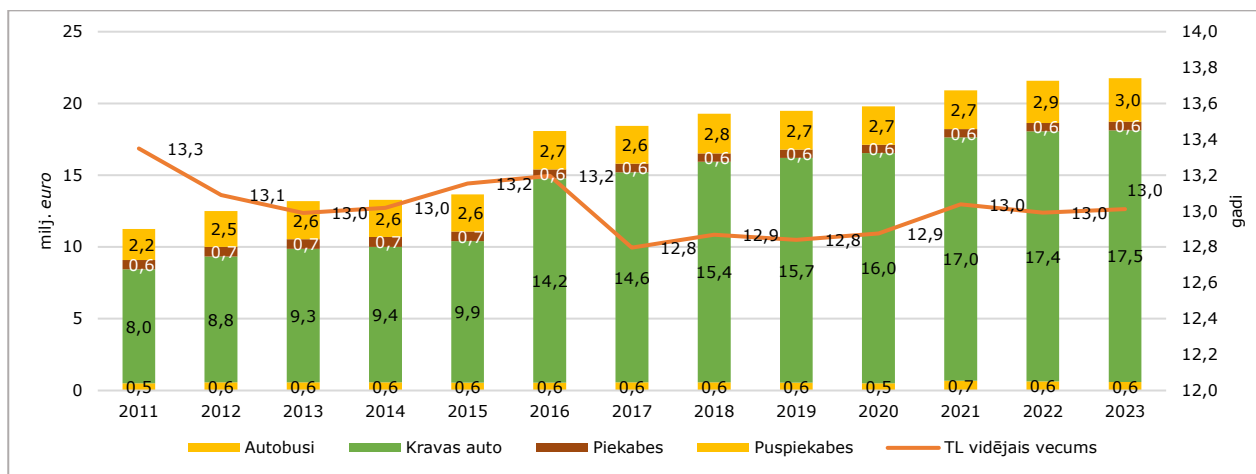
TEN ieņēmumu īpatsvars sadalījumā pēc transportlīdzekļa veida 31.12.2023, %

Avots: VAS CSDD dati

- 43.** TEN ieņēmumu dinamikas sadalījumā pēc transportlīdzekļa veida kravas automobiļiem, autobusi, piekabēm un puspiekabēm redzams, ka būtiski lielāko daļu veido kravas automobiļu samaksātais TEN. 2016. gadā sakarā ar nodokļa likmes celšanu kravas automobiļiem ar pilnu masu līdz 12 000 kg, ir novērojams TEN ieņēmumu būtisks pieaugums, kas 2016. gadā attiecībā pret 2015. gadu veido 44% pieaugumu.
- 44.** Kravas automobiļu, autobusu, piekabju un puspiekabju vidējais vecums būtiski nav mainījies; 2023. gadā tas ir 13,0 gadi.

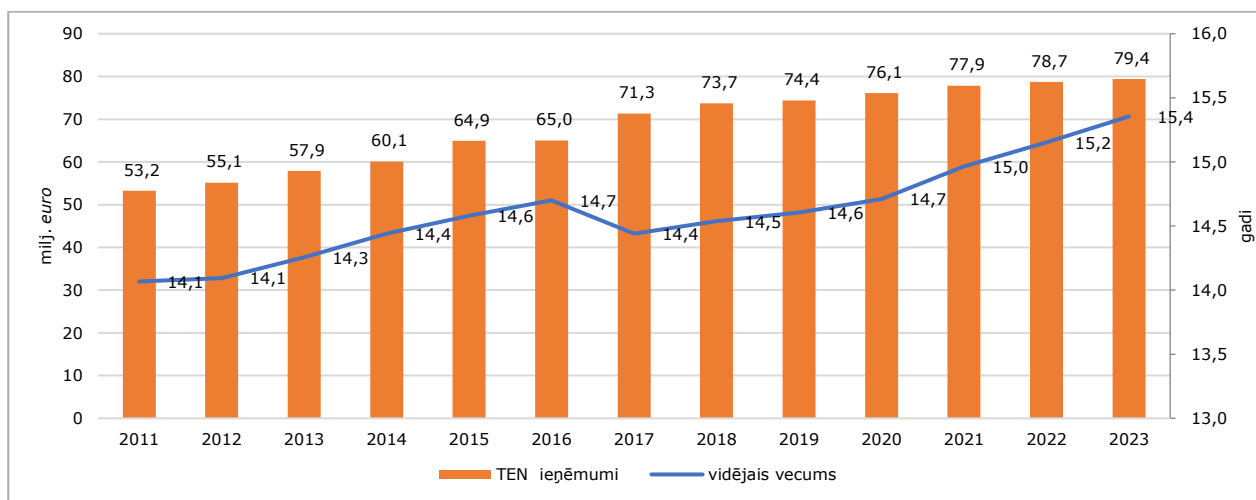
Smago transportlīdzekļu TEN ieņēmumu un vidējā vecuma dinamika

Avots: VAS CSDD dati

- 45.** TEN ieņēmumu dinamika vieglajiem automobiļiem uzrāda vienmērīgi stabilu pieaugumu. Vieglajiem automobiļiem ir novērojama tendence nedaudz pieaugt automobiļu vidējam vecumam. Vieglo automobiļu vidējais vecums no 2011. gada ir pieaudzis par 1,3 gadiem un 2023. gadā tas ir 15,4 gadi.

Vieglo automobiļu TEN ieņēmumu un vidēja vecuma dinamika

Avots: VAS CSDD dati

- 46.** Ar klimata nodokļu dizaina veidošanu tiek paredzēts sasniegt ES mērķi līdz 2030. gadam par vismaz 55% samazināt siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, salīdzinot ar 1990. gada līmeni, nodrošinot, ka transportlīdzekļu degvielu un kurināmā nodokļi vislabāk atspoguļo to ietekmi uz vidi un veselību. Turklāt ES ir noteikusi vēl ambiciozāku mērķi līdz 2050. gadam panākt ES klimatneitralitāti saskaņā ar Parīzes nolīgumu un īstenot mērķi – šī gadsimta otrajā pusē ierobežot globālo vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2°C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiecoties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5° C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni.¹⁴
- 47.** Veidojot ilgtspējīgu klimata nodokļu politiku, ir jāsniedz skaidri cenu signāli patērētājiem, lai to izvēles veicinātu klimata atbildīgu rīcību. Vienlaikus ir jānodrošina, ka izvēlētie nodokļu instrumenti klimata mērķu sasniegšanā neradītu lielus riskus enerģētiskajai nabadzībai vai iedzīvotāju mobilitātei.

¹⁴ Parīzes nolīguma 2.panta 1.punkta a) apakšpunkts

2.4. Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

- 48.** Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa¹⁵ (turpmāk - UVTN) **mērķis** ir piemērot nodokli darba ņēmēja gūtajam labumam no darba devēja vieglā transportlīdzekļa izmantošanas privātajām vajadzībām (piemēram, doties uz darbu ar darba devēja transportlīdzekli).
- 49.** UVTN maksā par komersanta vai ārvalsts komersanta filiāles, vai zemnieku saimniecības īpašumā vai turējumā reģistrētu vai uz darba līguma pamata lietotu, vai arī no personas, kura nav komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, vai zemnieku saimniecība, patapinātu:
- 49.1. vieglo transportlīdzekli, kurš pēc savas konstrukcijas un iekšējā aprīkojuma ir paredzēts pasažieru un to bagāžas pārvadāšanai, kurā sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas sēdvietas un kurš reģistrā reģistrēts kā vieglais, vieglais pasažieru vai vieglais plašlietojuma automobilis;
- 49.2. kravas automobili ar pilnu masu līdz 3000 kilogramiem, kas ir reģistrēts kā kravas furgons un kam ir vairāk nekā trīs sēdvietas (ieskaitot vadītāja sēdvietu).
- 50.** Ar 2023. gada 1. jūliju tika pārskatīts UVTN likmes piemērošanas princips, nodokļa likmi nosakot atkarībā no motora maksimālās jaudas (kW). Līdz 2023. gada 30. jūnijam UVTN vieglajiem transportlīdzekļiem ar iekšdedzes motoru piemēroja atkarībā no motora tilpuma (cm³). Ņemot vērā transportlīdzekļu motoru tehnisko attīstību kopš UVTN ieviešanas t.i., kopš 2011. gada, ir izstrādāti jauni motori ar lielāku motora maksimālo jaudu, bet ar tādu pašu motora tilpumu, kā rezultātā tehniskai rādītājs – motora tilpums kļuva neobjektīvs UVTN aprēķināšanai. Papildus tika ieviesta UVTN likme tādiem transportlīdzekļiem, kuri bez iekšdedzes motora kā mehānisko dzinējspēku izmanto arī elektroenerģiju, ko iegūst pieslēdzoties ārējam elektroenerģijas avotam (hibrīda automobiļi).

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmes 2024.gadā

Nr. p.k.	Nodokļu objekts	Likme
1.	Vieglie transportlīdzekļi, kuri pirmo reizi reģistrēti sākot ar 2009. gadu, ņemot vērā motora maksimālā jaudu kilovatos (kW): līdz 110 kW no 111kW līdz 130 kW no 131 kW līdz 150 kW no 151 kW līdz 200 kW virs 200 kW	33 euro mēnesī 0,3 euro par katru kW mēnesī 0,35 euro par katru kW mēnesī 0,5 euro par katru kW mēnesī 0,7 euro par katru kW mēnesī
2.	Vieglais transportlīdzeklis, kas kā mehānisko enerģiju izmanto transportlīdzeklī glabāto elektroenerģiju (elektroautomobiļi)	15 euro mēnesī
3.	Vieglais transportlīdzeklis, kas bez iekšdedzes motora kā mehānisko dzinējspēku izmanto arī elektroenerģiju, ko iegūst pieslēdzoties ārējam elektroenerģijas avotam (hibrīda automobiļi).	25 euro mēnesī
4.	Pārējie vieglie transportlīdzekļi	60 euro mēnesī

- 51.** Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļa nodokli nemaksā par:
- 51.1. operatīvajiem transportlīdzekļiem;
- 51.2. demonstrācijas transportlīdzekļiem;
- 51.3. iznomāšanai paredzētiem transportlīdzekļiem, ja transportlīdzekļu iznomāšanas pakalpojumi kopā ar transportlīdzekļu tirdzniecību veido ne mazāk kā 90% no kopējā apgrozījuma;

¹⁵ Latvijā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli piemēro saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumu

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/223536-transportlīdzekļa-ekspluatācijas-nodokļa-un-uzņēmumu-vieglo-transportlīdzekļu-nodokļa-likums>

- 51.4. transportlīdzekļi, kurus nodokļa maksātājs izmanto tikai un vienīgi savas saimnieciskās darbības vajadzībām;
- 51.5. lauksaimniecības zemes apstrādātāju transportlīdzekļiem, ievērojot šādus nosacījumus:
- 51.5.1. ja nodokļa maksātāja īpašumā vai turējumā ir reģistrēts viens transportlīdzeklis, nodokli par šo vienu transportlīdzekli nemaksā, ja nodokļa maksātāja ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas pēdējā iesniegtajā uzņēmuma gada pārskatā vai pēdējā iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā ir vismaz 5000 *euro* (neieskaitot saņemto valsts un ES atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai),
- 51.5.2. ja nodokļa maksātāja īpašumā vai turējumā ir reģistrēti vairāki transportlīdzekļi, nodokli par vienu no šiem transportlīdzekļiem nemaksā, ja nodokļa maksātāja ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas pēdējā iesniegtajā uzņēmuma gada pārskatā vai pēdējā iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā ir vismaz 5000 *euro* (neieskaitot saņemto valsts un ES atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai), un nodokli par katru nākamo no šiem transportlīdzekļiem nemaksā uz katriem 70 000 *euro* ieņēmumu no lauksaimnieciskās ražošanas pēdējā iesniegtajā uzņēmuma gada pārskatā vai pēdējā iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā (neieskaitot saņemto valsts un ES atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai);
- 51.6. laiku, kad transportlīdzeklis noziedzīga nodarījuma rezultātā, ko apliecina procesa virzītāja vai ārvalsts kompetentās iestādes izsniegti dokumenti vai informācija reģistrā par transportlīdzekli, nav bijis nodokļa maksātāja rīcībā;
- 51.7. laiku, kad transportlīdzeklis bijis apķīlāts un tā izmantošana ceļu satiksmē bijusi liegta;
- 51.8. laiku, kad transportlīdzeklis noņemts no uzskaites atsavināšanai Latvijā vai izvešanai no Latvijas vai transportlīdzekļa reģistrācija pārtraukta uz laiku, nododot numura zīmes;
- 51.9. vēsturiskā spēkrata statusa transportlīdzekli;
- 51.10. sporta transportlīdzekli;
- 51.11. laiku, kad Latvijā reģistrēts transportlīdzeklis bijis izvests no Latvijas un bijis reģistrēts ārzemēs;
- 51.12. transportlīdzekli, kuru transportlīdzekļa īpašnieka maksātnespējas administrators noņem no uzskaites atsavināšanai Latvijā vai izvešanai no Latvijas, vai transportlīdzekli, kura reģistrāciju pārtrauc uz laiku, nododot numura zīmes;
- 51.13. fiziskās personas transportlīdzekli, kuru komersants, ārvalsts komersanta filiāle vai zemnieku saimniecība lieto uz nomas līguma pamata un par kuru šai personai, izmaksājot nomas maksu par transportlīdzekli, ietur IIN;
- 51.14. tādu transportlīdzekli, kuru komersants, ārvalsts komersanta filiāle vai zemnieku saimniecība lieto, pamatojoties uz nomas līgumu, kurš noslēgts ar fizisko personu, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicēja, kas patstāvīgi rezumējošā kārtībā aprēķina un iemaksā IIN no nomas maksas par transportlīdzekli.

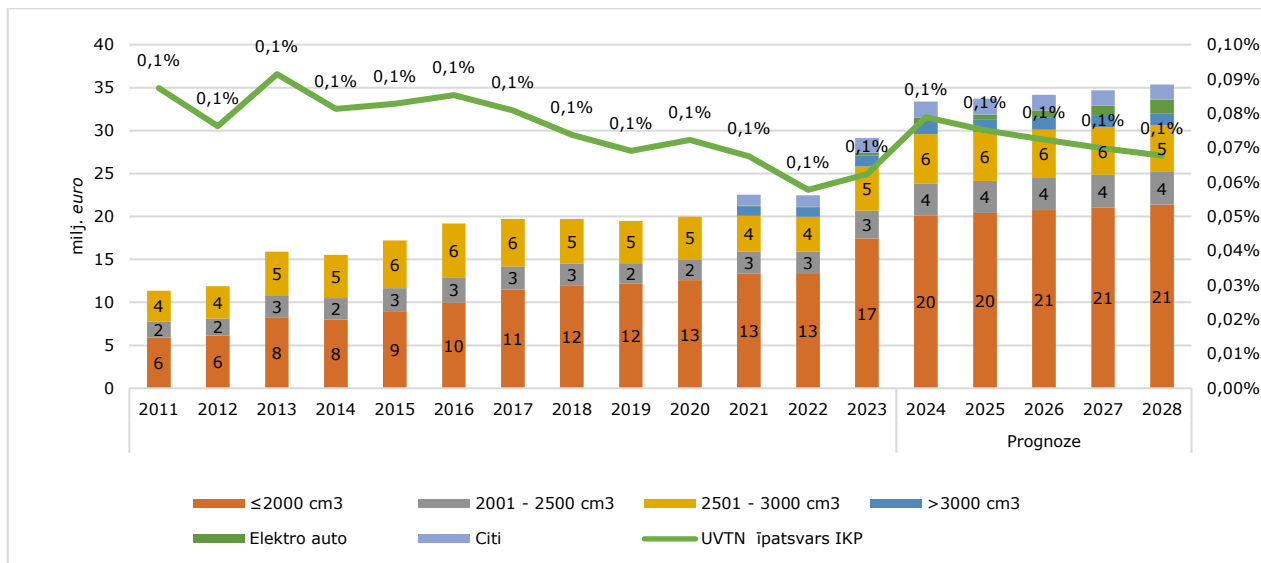
Valsts negūtīie ieņēmumi, kas rodas piemērojot UVTN atbrīvojumus, 2020. - 2022. gadā

Nr. p.k.	Nodokļa atbrīvojumi un atvieglojumi	2020	2021	2022
		Milj. <i>euro</i>		
1.	UVTN atbrīvojumi, t.sk.:	4,4	5,4	6,4
1.1.	Nomai vai tirdzniecībai paredzētiem transportlīdzekļiem	2,4	3,0	3,7
1.2.	Lauksaimnieku transportlīdzekļiem	2,0	2,2	2,3

Avots: FM aprēķini, izmantojot CSDD datus uz 2023. gada oktobri

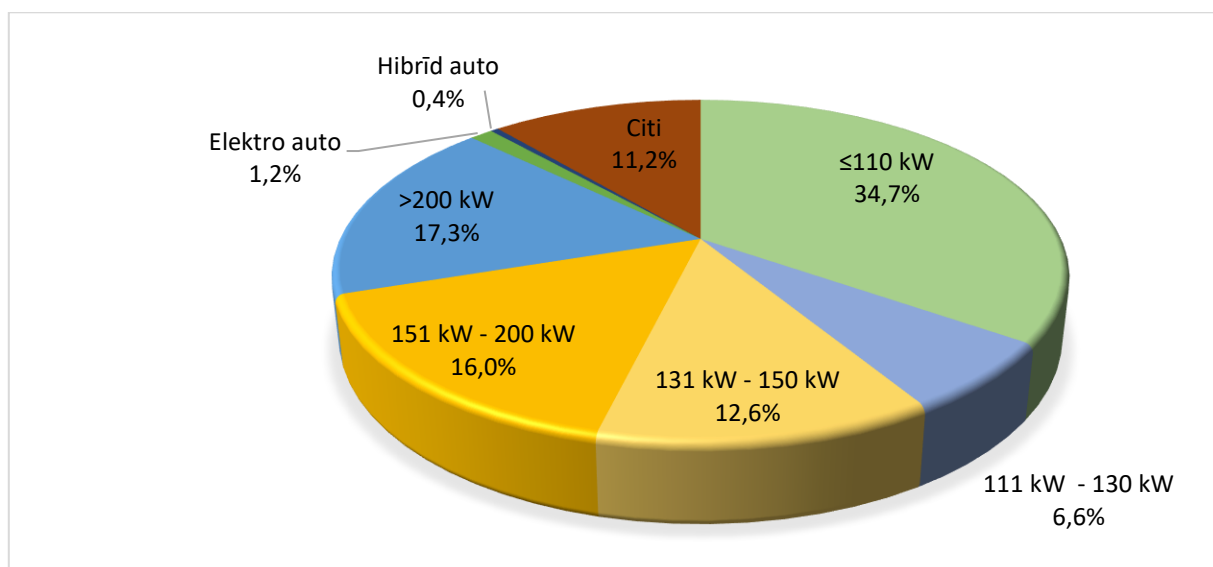

UVTN ieņēmumu dinamika un īpatsvars IKP

Avots: Valsts kases dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

UVTN ieņēmumu īpatsvars sadalījumā pēc auto jaudas 31.12.2023, %

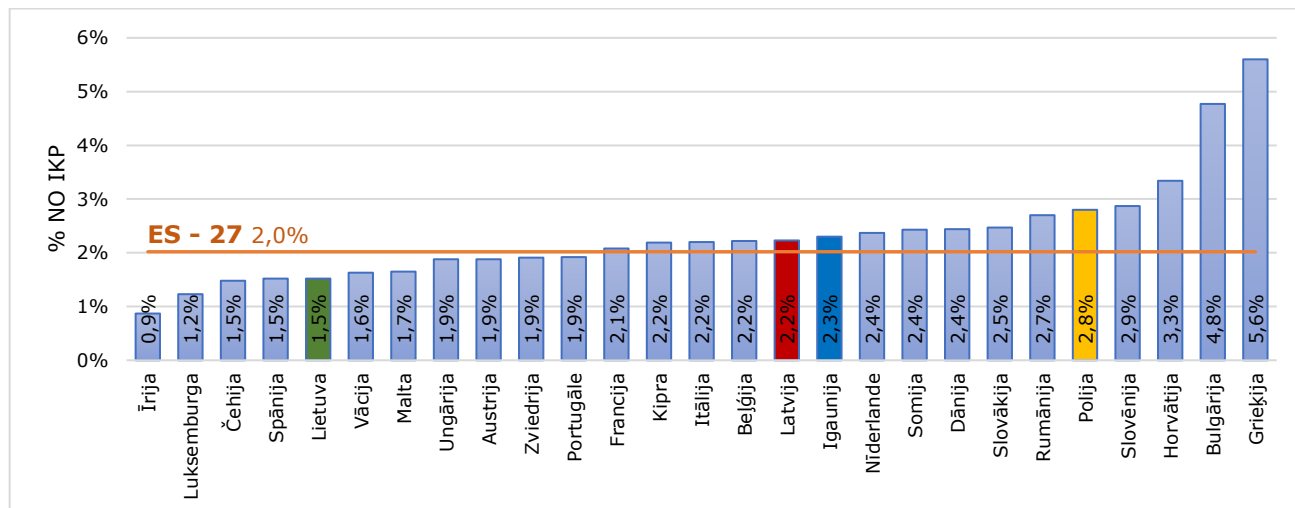

Avots: Ceļu satiksmes drošības direkcijas dati, Nodokļu analīzes departamenta aprēķini

3. Baltijas un ES valstu apskats

52. Vērtējot vides nodokļu* ieņēmumus kopumā, 2023. gadā **Latvijas vides nodokļu īpatsvars IKP bija nedaudz augstāks kā vidēji Eiropas Savienībā**, mazliet zemāks kā Igaunijā, bet būtiski augstāks kā Lietuvā.

Vides nodokļu* ieņēmumi ES valstīs 2023. gadā, % no IKP

* Transportlīdzekļu, enerģijas (t.sk. CO₂), piesārņojuma un resursu nodokļi (izņemot nodokļus par naftas un gāzes ieguvu)¹⁶

Avots: Eurostat

53. 2023. gadā vides nodokļu* ieņēmumu īpatsvars kopējo nodokļu ieņēmumos no Baltijas valstīm visaugstākais bija Latvijā, ievērojami pārsniedzot Eiropas Savienības vidējo rādītāju.

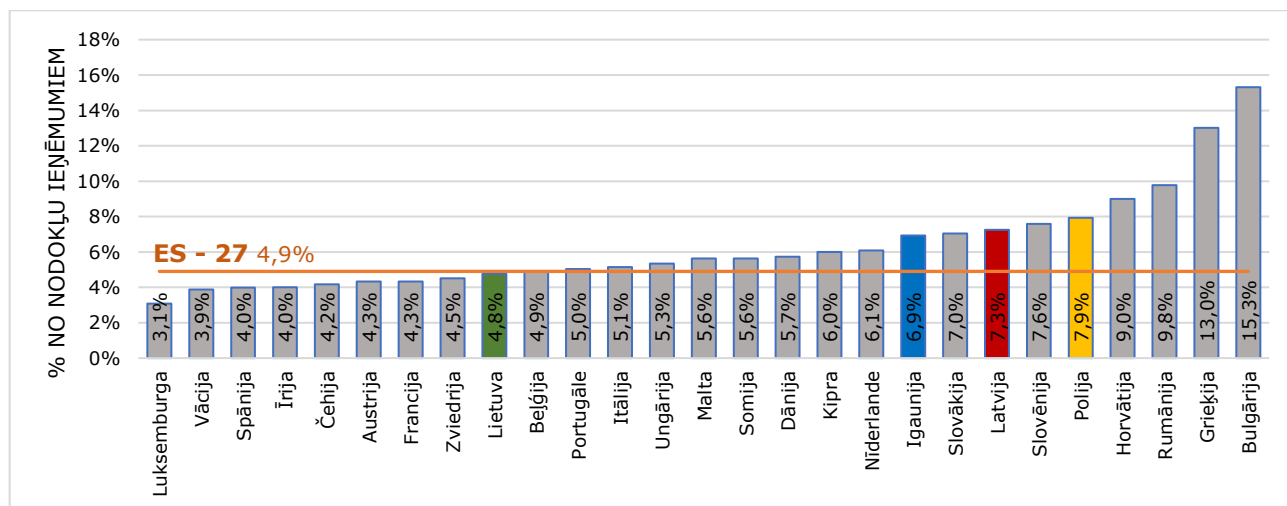
¹⁶ **Enerģijas nodokļu objekti** (tostarp degviela transportam) – enerģijas produkti transporta vajadzībām (bezsvina benzīns, svina benzīns, dīzeļdegviela), **citi energoprodukti transporta vajadzībām** (piemēram, sašķidrināta naftas gāze, dabasgāze, petroleja vai mazuts), **stacionārie energoprodukti** (vieglā degviela, smagā dīzeļdegviela, dabasgāze, akmeņogles, kokss, biodegviela, elektroenerģijas patēriņš un ražošana, siltumenerģijas patēriņš un ražošana, citi energoprodukti stacionārai izmantošanai), siltumnīcefekta gāzes (oglekļa saturs degvielās, siltumnīcefekta gāzu emisijas (ieskaitot ieņēmumus no emisijas atļaujām, kas nacionālajos kontos reģistrētas kā nodokļi)).

Transporta nodokļu objekti (izņemot degvielu transportam) – mehānisko transportlīdzekļu imports vai pārdošana (vienreizēji nodokļi), **mehānisko transportlīdzekļu reģistrācija vai izmantošana** (periodiski nodokļi, piemēram, gada nodokļi), **autoceļu izmantošana** (piemēram, autoceļu nodokļi), **nodevas par sastrēgumiem un pilsētas nodevas** (ja nodokļi iekļauti nacionālajos kontos), citi transporta līdzekļi (kuģi, lidmašīnas, dzelzceļš utt.), **lidojumi un lidojumu biļetes, transportlīdzekļu apdrošināšana** (izņemot vispārējos apdrošināšanas nodokļus).

Piesārņojuma nodokļu objekti – izmērītās vai aplēstās emisijas gaisā (izmērītās vai aplēstās NOx emisijas, izmērītās vai aplēstās SOx emisijas, citas izmērītās vai aplēstās emisijas gaisā (izņemot CO₂)), **ozona slāni noārdošas vielas, izmērītie vai aplēstie izplūdes gāzu daudzumi ūdenī** (izmērītie vai aprēķinātie oksidizējamo vielu izplūdes gāzu daudzumi, citi izmērītie vai aprēķinātie notekūdeņi, kas nonāk ūdenī, notekūdeņu savākšana un attīrīšana (fiksēti gada nodokļi)), **ūdeņu piesārņojuma avoti, kas nav punktveida avoti** (pesticīdi (pamatojoties, piemēram, uz ķīmisko saturu, cenu vai apjomu), mākslīgie mēslošanas līdzekļi (pamatojoties, piemēram, uz fosfora vai slāpekļa saturu vai cenu), kūtsmēsli), **atkritumu apsaimniekošana** (savākšana, apstrāde vai apglabāšana, atsevišķi produkti (piemēram, iepakojums, dzērienu trauki, baterijas, riepas, smērvielas), troksnis (piemēram, lidmašīnu pacelšanās un nosēšanās).

Resursu nodokļu objekti – **ūdens ieguve, bioloģisko resursu ieguve** (piemēram, koksne, medijamās un zvejojamās sugas), **izzejvielu ieguve** (piemēram, minerāli, nafta un gāze), **ainavu izmaiņas un koku ciršana**.

Vides nodokļu* ieņēmumi ES valstīs 2023. gadā, % no nodokļu ieņēmumiem

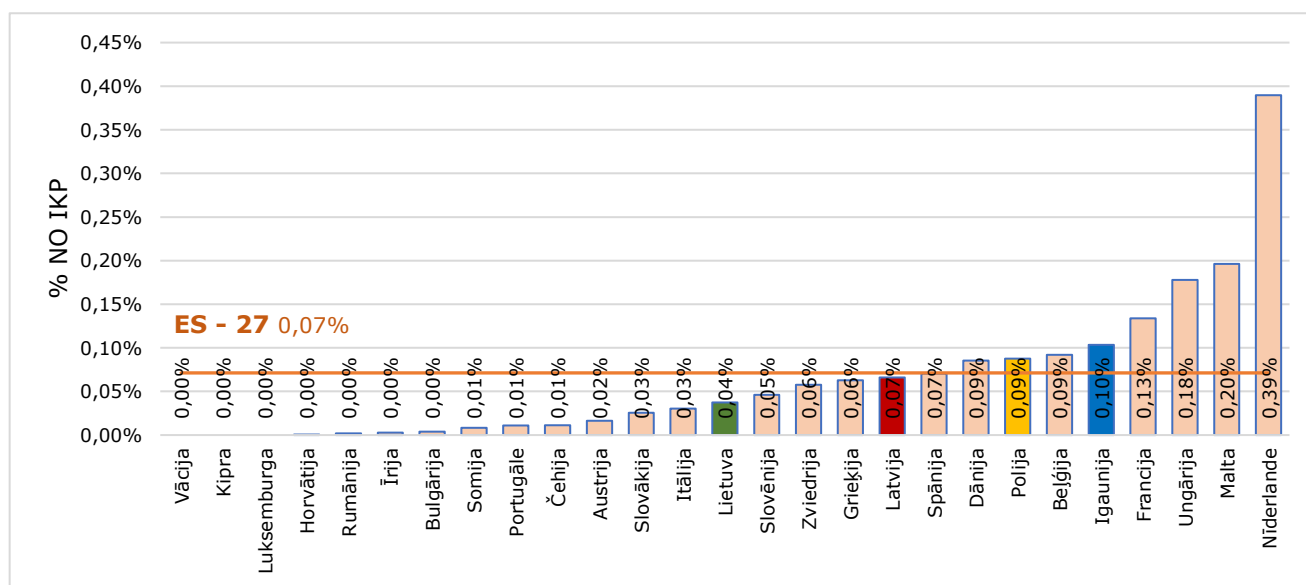

* Transportlīdzekļu, enerģijas, piesārņojuma un resursu nodokļi

Avots: Eurostat

54. 2021. gadā piesārņojuma nodokļu¹⁷ ieņēmumu īpatsvars IKP Eiropas Savienības valstīs variē no 0 līdz 0,4%. **Latvijas piesārņojuma nodokļu ieņēmumu īpatsvars IKP 2021. gadā bija vienāds ar Eiropas Savienības vidējo rādītāju**, pārsniedzot Lietuvas rādītāju par 0,03 procentpunktiem un atpaliekot no Igaunijas rādītāja par tikpat procentpunktiem.

Piesārņojuma nodokļu ieņēmumi Eiropas Savienības valstīs 2021. gadā, % no IKP

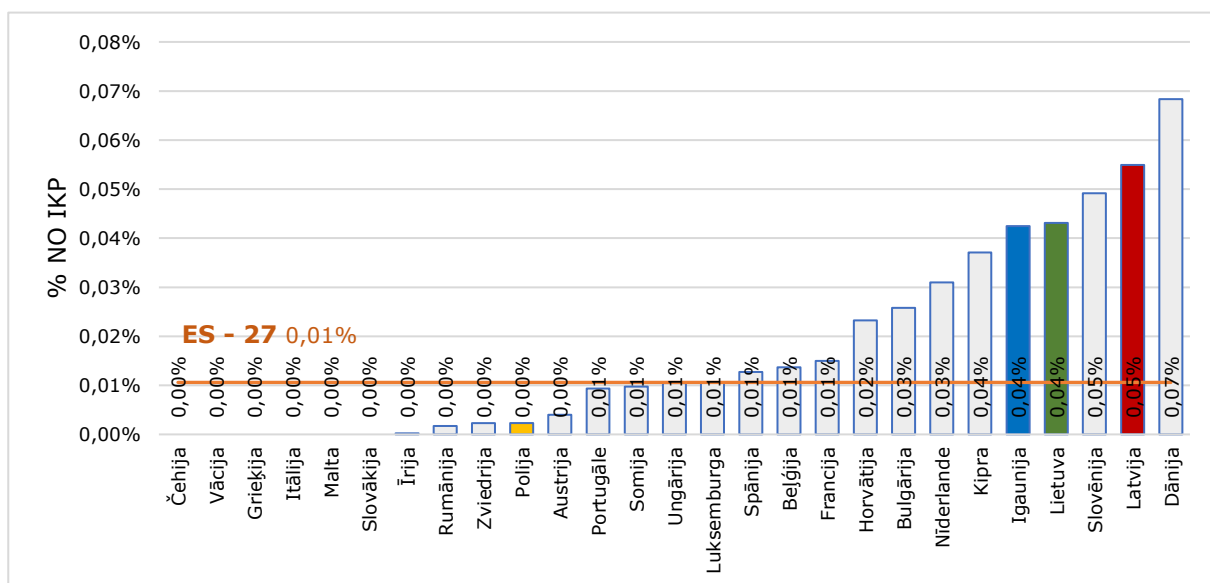

Avots: Eurostat

¹⁷ **Piesārņojuma nodokļu objekti - izmērītās vai aplēstās emisijas gaisā** (izmērītās vai aplēstās NOx emisijas, izmērītās vai aplēstās SOx emisijas, citas izmērītās vai aplēstās emisijas gaisā (izņemot CO₂)), **ozona slāni noārdošas vielas, izmērītie vai aplēstie izplūdes gāzu daudzumi ūdenī** (izmērītie vai aprēķinātie oksidizējamo vielu izplūdes gāzu daudzumi, citi izmērītie vai aprēķinātie notekūdeņi, kas nonāk ūdenī, notekūdeņu savākšana un attīrīšana (fiksēti gada nodokļi), **ūdeņu piesārņojuma avoti, kas nav punktveida avoti** (pesticīdi (pamatojoties, piemēram, uz ķīmisko saturu, cenu vai apjomu), mākslīgie mēslošanas līdzekļi (pamatojoties, piemēram, uz fosfora vai slāpekļa saturu vai cenu), kūtsmēsli), **atkritumu apsaimniekošana** (savākšana, apstrāde vai apglabāšana, atsevišķi produkti (piemēram, iepakojums, dzērienu trauki, baterijas, riepas, smērvielas), troksnis (piemēram, lidmašīnu pacelšanās un nosēšanās).

55. Latvijā resursu nodokļu¹⁸ īpatsvars IKP 2021. gadā būtiski pārsniedza Eiropas Savienības vidējo rādītāju un bija augstāks kā Lietuvā un Igaunijā. **Augstāks resursu nodokļu īpatsvars IKP kā Latvijai 2021. gadā bija tikai Dānijai.**

Resursu nodokļu ieņēmumi Eiropas Savienības valstīs 2021. gadā, % no IKP

Avots: Eurostat

56. Atšķirībā no kaimiņvalstīm Latvijā AN likmes naftas produktiem pēdējos gados nav mainītas. Lietuvā un Igaunijā 2024. gadā likmes ir paaugstinātas atsevišķiem naftas produktu veidiem.

AN likmes naftas produktiem Baltijas valstīs 2022. - 2024.gadā

Naftas produkti	Latvija	Igaunija	Lietuva
Bezsvina benzīns, euro par 1000 litriem	509	563	466
Svinu saturošs benzīns, euro par 1000 litriem	594	563	579,24
Dīzeļdegviela, euro par 1000 litriem	414	372 399 (no 05.24.)	372 410 (no 01.24.)
Naftas gāzes, euro par 1000 kg	285	193	304,1
Naftas gāzes, ko izmanto par kurināmo, euro par 1000 kg	0	55 65,01 (no 05.24.)	0 13 (no 03.24.)
Petroleja, euro par 1000 litriem	414	330,1	330,17
Degviela (mazuts), euro par 1000 kg	15,65	58	15,06
Dīzeļdegviela, degviela un petroleja, kuru izmanto kā kurināmo, euro par 1000 litriem ¹	60,0	372 399 (no 05.24.)	21,14 60,0 (01.24.)
Dīzeļdegviela izmantošanai lauksaimniecībā, dārzniecībā un zivsaimniecībā ² , euro par 1000 litriem	62,1	21	60

¹ Igaunijā tikai dīzeļdegviela, kuru izmanto kā kurināmo.

² Latvijā no 2016.gada 1.jūlija tiek piemērota ierobežotam dīzeļdegvielas daudzumam: no 60 līdz 130 litriem (atkarībā no audzēšanas veida) par hektāru kārtējā finanšu gadā (no 1.jūlija līdz 30.jūnijam). Lietuvā arī dīzeļdegvielas maksimālais apjoms ierobežots.

Avots: Latvijas, Lietuvas, Igaunijas finanšu ministriju dati

57. Lietuva ir vienīgā no Baltijas valstīm, kura nepiemēro AN likmi dabasgāzei, ja tā tiek izmantota par degvielu, savukārt Igaunija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kura piemēro samazinātu AN likmi dabasgāzei izmantošanai energoietilpīgos uzņēmumos un nepiemēro samazinātu AN likmi izmantošanai par kurināmo rūpnieciskās ražošanas procesos.

¹⁸ Resursu nodokļu objekti - ūdens ieguve, bioloģisko resursu ieguve (piemēram, koksne, medijāmās un zvejojamās sugas), izejvielu ieguve (piemēram, minerāli, nafta un gāze), ainavu izmaiņas un koku ciršana.

Akcīzes nodokļa likmes dabasgāzei Baltijas valstīs 2022. - 2024.gadā

Dabasgāze, euro par megavatstundu MWh ¹	Latvija	Igaunija	Lietuva
Izmantošanai par degvielu	1,91 ²	3,86 ³	0
Izmantošanai par kurināmo iedzīvotājiem	1,65	3,86 ³	1,08
Izmantošanai par kurināmo uzņēmumiem			0,54
Izmantošanai par kurināmo rūpnieciskās ražošanas procesos	0,55		
Izmantošanai energoietilpīgos uzņēmumos	-	1,09 ⁴	-

¹ Salīdzināmības labad dati atspoguļoti akcīzes nodokļa likmei par megavatstundu (MWh)

² **Latvijā** samazināta nodokļa likme noteikta **uz laiku no 2021. līdz 2025.gadam**. No 2026.gada tiks piemērota likme 10,0 euro apmērā par MWh

³ **Igaunijā** AN likme dabasgāzei, kuru izmanto kā degvielu un kurināmo no 2020.gada 1.maija līdz 2024. gada 30. aprīlim ir **40 euro par 1000 m³**

⁴ **Igaunijā** AN likme dabasgāzei, kuru izmanto energoietilpīgos uzņēmumos, no 2019.gada 1.janvāra līdz 2024. gada 30. aprīlim ir **11,3 euro par 1000m³**

Avots: Latvijas, Lietuvas, Igaunijas finanšu ministriju dati

58. Latvijā tiek piemērots elektroenerģijas nodoklis, savukārt kaimiņvalstīs akcīzes nodoklis elektroenerģijai. Lietuvā paredzēta zemāka AN likme elektroenerģijai, kuru piegādā uzņēmumiem, savukārt Igaunijā izmantošanai energoietilpīgos uzņēmumos.

**Akcīzes nodoklis un elektroenerģijas nodoklis elektroenerģijai Baltijas valstīs
2022. – 2024. gadā**

Elektroenerģija, euro par MWh	Elektroenerģijas nodoklis	Akcīzes nodoklis	
	Latvija	Igaunija	Lietuva
Elektroenerģija, kuru piegādā:			
- iedzīvotājiem	nodokļa atbrīvojums	1,0	1,01
- uzņēmumiem	1,01	1,45 (no 05.24.)	0,52
Izmantošanai energoietilpīgos uzņēmumos	-	0,50	-

Avots: Latvijas, Lietuvas, Igaunijas finanšu ministriju dati

59. Latvijā akmeņoglēm, koksam un lignītam tiek piemērots DRN, savukārt Igaunijā un Lietuvā – akcīzes nodoklis. Papildus Lietuvā kūdrai piemēro akcīzes nodokli, ja to izmanto kā kurināmo, bet Latvijā kūdrai piemēro DRN par ieguvu.

Akcīzes nodoklis un dabas resursu nodoklis akmeņoglēm, koksam un lignītam, kūdrai Baltijas valstīs 2024. gadā, euro par GJ

Produkts	Dabas resursu nodoklis	Akcīzes nodoklis	
	Latvija	Igaunija	Lietuva
Akmeņogles, kokss un lignīts	0,76	0,93	0,3 ¹
Kūdra , kuru izmanto par kurināmo, euro par t	-	-	10
Kūdra , par ieguvu, euro par t	0,69	-	-

¹ **Lietuvā** AN likme akmeņoglēm, ko izmanto kā kurināmo, ir **7,53 euro par tonnu**, koksam un lignītam, ko izmanto kā kurināmo, ir **8,98 euro par tonnu**

60. TEN kā ikgadējais transportlīdzekļa nodoklis šobrīd ir ieviests Latvijā. To piemēro no 2011. gada. Savukārt no 1995. gada līdz 2010. gadam vieglajiem transportlīdzekļiem un kravas automobiļiem piemēroja ikgadējo transportlīdzekļa nodevu, kuras aprēķināšanā kā galvenais kritērijs tika izmantots transportlīdzekļa pilna masa.

61. Latvijā no 2004. gada 1. maija līdz 2016. gada 31. decembrim tika piemērots Latvijā iepriekš neregistrētiem vieglajiem automobiļiem un motocikliem vieglo automobiļu un motociklu nodoklis.
62. Savukārt Lietuvā no 2020. gada 1. jūlija¹⁹ tika uzsākta par vieglo transportlīdzekļu un vieglo kravas automobiļu (M1 un N1 kategorijas) reģistrācijas nodokļa piemērošana atkarībā no CO₂ emisijām un degvielas veida. Reģistrācijas nodokļa likme vieglajiem transportlīdzekļiem, kas ir aprīkoti ar dīzeļdzinējiem, ir divreiz augstāka nekā transportlīdzekļiem, kas ir aprīkoti ar benzīna dzinējiem, savukārt transportlīdzekļiem, kuri ir aprīkoti ar gāzes iekārtu, reģistrācijas nodokļa likme ir par 10% zemāka nekā ar tādu pašu CO₂ emisiju līmeni transportlīdzeklim, kurš ir aprīkots ar benzīna dzinēju. Tomēr visu degvielas veidu transportlīdzekļiem ar CO₂ emisijām līdz 130 g/km tiek piemērots atbrīvojums no reģistrācijas nodokļa.
63. Igaunijā šobrīd norit intensīvs darbs pie transportlīdzekļu nodokļu paketes pieņemšanas. Minētā pakete paredzēs gan reģistrācijas nodokļa, gan ikgadējā transportlīdzekļa nodokļa ieviešanu no 2025. gada. Igaunijā valdībā 2024. gada 18. janvārī ir pieņemta likumprojekta pakete par ikgadējo transportlīdzekļa nodokli un transportlīdzekļa reģistrācijas nodokli²⁰.
64. Likumprojekta pakete ir izskatīta un pieņemta Igaunijas parlamentā (*Riigikogu*) 1.lasījumā 2024.gada 14.februārī²¹.
65. Ar minētā likuma pieņemšanu Igaunija plāno iekasēt aptuveni 230 milj. *euro* pirmajā gadā²². Savukārt salīdzinājumam ir jāmin, ka Latvijā TEN nodokļa ieņēmumi 2023.gada veidoja 102,5 milj. *euro*.
66. Igaunijā tiek paredzēts, ka visiem transportlīdzekļiem reģistrācijas nodokļa minimālā bāze būs 300 *euro*, savukārt ikgadējā nodokļa bāze - 50 *euro* gadā. Nodokļu likmi ietekmēs arī tādi parametri kā transportlīdzekļa pilna masa, CO₂ emisiju daudzums gramos uz 1 km, tā vecums, kā arī piederība – juridiska vai fiziska personai.

¹⁹ Lietuvas Uzņēmumu reģistra informācija. **Pieejama:** <https://www.regitra.lt/en/services/vehicle-registration/registration-tax-fee>

²⁰ Igaunijas ziņu mājas lapas informācija. **Pieejama:** <https://news.err.ee/1609225647/government-approves-estonia-s-car-tax-bill>

²¹ Igaunijas Finanšu komitejas preses relīze: **Pieejama:** <https://www.riigikogu.ee/en/sitting-reviews/the-motor-vehicle-tax-bill-passed-the-first-reading-in-the-riigikogu/>

²² Ziņu portāla the Baltic Times informācija. **Pieejama:** https://www.baltictimes.com/estonia-expecting_eur_230_ml_in_revenue_from_car_tax_in_1st_year/

4. ES ETS

67. ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (turpmāk – ES ETS) tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidi Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK. ES ETS darbību ES un Latvijā uzsāka 2005.gada 1.janvārī. Atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK nosacījumiem, sistēma iedalīta vairākos periodos – 2005. - 2007. gada periods, 2008. - 2012. gada periods, 2013. - 2020. gada periods, 2021. - 2030. gada periods utt.
68. Sākotnēji ES ETS dalībnieki bija rūpnieciskās iekārtas energoietilpīgajās tautsaimniecības nozarēs, tai skaitā elektroenerģijas un siltumenerģijas, cementa, keramikas, tērauda, stikla u.c. ražošanas iekārtas. No 2012. gada ES ETS sistēmā ir iekļauti gaisa kuģu operatori saskaņā ar Direktīvu 2008/101/EK, aptverot emisijas no visiem iekšzemes un starptautiskajiem gaisa kuģiem, kas ielido vai izlido no kādas ES lidostas. No 2013. gada ES ETS tika iekļautas papildus nozares, piemēram, primārā un sekundārā alumīnija ražošana, minerālvates izolācijas materiālu ražošana, ģipša žāvēšana vai apdedzināšana, ģipškartona sausā apmetuma plātņu un citu ģipša izstrādājumu ražošana, amonjaka un slāpekļskābes ražošana.
69. Latvijas Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas dalībnieki ir operatori, kuri saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" prasībām atbilstoši MK noteikumiem Nr. 769²³ ir saņēmuši siltumnīcefekta gāzu²⁴ (turpmāk – SEG) atļaujas²⁵ un kuri veic kādu no likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikuma I daļā minētajām darbībām.
70. Šobrīd ir Latvijā emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas dalībniekiem ir izdotas 50 SEG atļaujas (*skat. pielikumā Nr.3*).
71. Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2023/959²⁶ ES ir noteikusi jaunas emisijas tirdzniecības sistēmas izveidi – ETS2. Tā aptver degvielas un kurināmā patēriņu ēkās, autotransportā un papildu sektoros, t.i. rūpniecības nozarēs, uz kurām neattiecas ETS.
72. ETS2 ir daļa no ES "Gatavi mērķrādītājam 55" likumdošanas pakotnes, lai samazinātu SEG emisijas ETS iekļautajās nozarēs par 62% līdz 2030. gadam, salīdzinot ar 2005. gadu.
73. ES ETS2 kvotu tirdzniecība tiks ieviesta 2027. gadā, savukārt ETS2 sistēmas operatori dati par kurināmā/degvielas patēriņu attiecībā uz 2024. gadu jāiesniedz 2025. gadā. Šīs sistēmas mērķis ir samazināt fosilo izejvielu patēriņu, lai katrs sektors sniegtu ieguldījumu SEG emisiju samazināšanā un nodrošinātu virzību uz klimatneitralitāti ES un Latvijā.
74. ETS2 monitoringa un ziņošanas nosacījumi balstās uz esošā ETS ietvarā noteiktajiem principiem, nodrošinot saskaņotu abu sistēmu darbību. Atbilstoši Direktīvas grozījumiem, ES dalībvalstīm līdz 2024. gada 30. jūnijam savos tiesību aktos ir jāpārņem uz ETS2 attiecināmās tiesību normas. Latvijā to veic Klimata un enerģētikas ministrija, ir uzsākts darbs pie *Klimata likuma* izstrādes. Normatīvajā regulējumā būtu iekļaujami arī tādi jautājumi kā:
 - 74.1. Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju, tostarp emisiju monitoringa plānu izsniegšana un verificēšana;
 - 74.2. Prasība ETS2 degvielas un kurināmā operatoriem nodot emisijas kvotas atbilstoši izlietotās degvielas vai kurināmā daudzumu, kas nodots patēriņam tirgū ETS2 tvēruma darbībās;

²³ Ministru kabineta 2012. gada 13. novembra noteikumiem Nr. 769 "Noteikumi par stacionāro tehnoloģisko iekārtu dalību Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā"

²⁴ Siltumnīcefekta gāzes — oglekļa dioksīds (CO₂), metāns (CH₄), vienvērtīgā slāpekļa oksīds (N₂O), fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC), sēra heksafluorīds (SF₆), slāpekļa trifluorīds (NF₃) un citas atmosfēras gāzveida sastāvdaļas (gan dabiskas, gan antropogēnas), kas absorbē un reemitē infrasarkanā starojumu;

²⁵ Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes pēc iekārtas darbības vietas izsniedz SEG atļaujas, kuras publiski ir pieejamas [Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē](#).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Direktīva 2023/959/ES, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību

74.3. SEG emisiju monitoringa un ziņošanas nosacījumi.

75. Prasība ETS2 degvielas un kurināmā operatori līdz 2025. gada 30. martam ziņot par 2024. gada emisijām. Šāda informācija ir nepieciešama, lai Eiropas Komisija varētu noteikt kopējo emisijas kvotu daudzumu ETS2 sistēmas ietvaros.
76. ETS2 operators ir degvielas/kurināmā vairumtirgotājs/mazumtirgotājs, kurš patērīnam nodod degvielu/kurināmo ETS2 tvēruma sektoriem/darbībām. ETS2 operatori būs pienākums ziņot par CO₂ emisijām no degvielas/kurināmā daudzuma, kas nodots patērīnam sadedzināšanai ETS2 tvēruma sektoriem/darbībām.
77. Šobrīd notiek darbs pie ETS2 operatoru apzināšanas. Paredzams, ka ETS2 sistēma attieksies uz aptuveni 100 operatoriem, tostarp - akcīzes nodokļu maksātājiem, akmeņogļu piegādātājiem, dabasgāzes piegādātājiem.
78. Līdz ar atjaunoto jauno pašu resursu priekšlikumu, 2023. gadā Eiropas Komisija publicēja prognozes par potenciālajiem ieņēmumiem ES budžetā no ES ETS, kas aptver stacionārās iekārtas, aviāciju un jūrniecību (ETS 1), pamatojoties uz atjauninātu cenu pieņēmumu, kas atspoguļo tirgus tendences 2022. gadā.
79. Eiropas Komisijas vidējā emisijas kvotu oglekļa cenas prognoze laikposmam no 2023. gada līdz 2030. gadam ir 75,3 euro/tCO₂ (2018. gada cenās, atsaucies gadā daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam un jaunajam pašu resursu priekšlikumam).
80. Saskaņā ar jauno ETS (ETS 2), kas attiecas uz autotransportu, ēkām un papildu nozarēm, un Regulu, ar ko izveido Sociālā klimata fondu, emisijas kvotu oglekļa cena jaunajai ETS ir noteikta vidējā vērtībā 45,9 euro/tCO₂ periodā no 2027. – 2032. gada (2020. gada cenās). Tas nozīmē, ka vidējā oglekļa cena laikposmam no 2028. gada līdz 2030. gadam ir 43,6 euro/tCO₂ (2018. gada cenās).

Emisijas kvotu oglekļa cenas prognoze ES ETS 1, euro/tCO₂

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2020.g. cenas	77,0	78,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
2018.g. cenas	74,0	75,0	76,9	76,9	76,9	76,9	76,9	76,9

Emisijas kvotu oglekļa cenas prognoze jaunajai ETS 2, euro/tCO₂

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2020.g. cenas	-	-	-	-	25,0	40,0	45,0	51,0
2018.g. cenas	-	-	-	-	24,0	38,4	43,3	49,0

Avots: Eiropas Komisijas 2023. gada prognoze

81. Emisijas kvotu tirgū pastāv augsta nenoteiktība, kas atstāj ietekmi uz emisijas kvotu cenu. Emisijas kvotu cena galvenokārt balstās uz piedāvājumu un pieprasījumu tirgū, taču būtiski reaģē arī uz dažādām norisēm gan enerģētikas sektorā Eiropā, t.sk. energoresursu cenu izmaiņām enerģijas tirgos, gan laikapstākļiem, kā arī notikumiem starptautiskajā un Eiropas Savienības līmenī. Piemēram, 2023. gada jūlijā vidējā cena par vienu emisijas kvotu primārajā tirgū bija 86,30 euro, savukārt 2023. gada decembrī vidējā mēneša cena samazinājās līdz 68,74 euro. 2024. gada pirmajos mēnešos emisijas kvotu cena primārajā tirgū turpina iezīmēt lejupejošu tendenci, 2024. gada janvārī vidējai cenai par vienu emisijas kvotu primārajā tirgū samazinoties līdz 61,66 euro, savukārt februārī vidējā mēneša cena (uz 20. februāri) samazinājās līdz 56,84 euro, sasniedzot arī pēdējo 30 mēnešu zemāko cenu vienā izsolē – 51,80 euro par vienu emisijas kvotu. 2024. gada 21. martā cena ir 59 euro.²⁷
82. Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 32.1 pantu Klimata un enerģētikas ministrija izstrādā un Ministru kabinets apstiprina emisijas kvotu sadales plānu valstī.

²⁷ Saītes uz kvotu cenām: <https://carboncredits.com/carbon-prices-today/>; <https://sandbag.be/carbon-price-viewer/>

- 83.** Sākot ar 2013. gada 1. janvāri operatoriem emisijas kvotas izsola. Līdzekļi, kas iegūti izsolot šīs emisijas kvotas, tiek ieskaitīti valsts pamatbudžetā un tie kā dotācija nonāk atsevišķā Klimata un enerģētikas ministrija budžeta programmā (apakšprogrammā).
- 84.** Klimata un enerģētikas ministrija izsolu ieņēmumus izmanto, lai mazinātu klimata pārmaiņas un nodrošinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām, tai skaitā:
- 84.1. SEG emisijas samazināšanai vai ierobežošanai enerģētikas, rūpniecības, transporta, lauksaimniecības, mežsaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas nozarēs;
- 84.2. tādu projektu un finanšu instrumentu finansēšanai, kuru mērķis ir izstrādāt vides tehnoloģijas, īstenot klimata politikas pasākumus, veikt pētījumus un īstenot izglītojošus pasākumus;
- 84.3. Latvijas dalībai ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, administratīvo izmaksu segšanai, kā arī Klimata un enerģētikas ministrijas administratīvās darbības nodrošināšanas izdevumiem.

Latvijas prognozētie ieņēmumi no emisijas kvotu izsolišanas sadalījumā pa mēnešiem, euro

Gads	2024 ²⁸	2025	2026	2027	2028
Janvāris	3 562 525	5 573 363	5 766 312	5 972 461	7 422 096
Februāris	3 325 530	6 514 109	6 726 680	6 963 767	8 715 290
Marts	5 283 905	6 614 733	6 841 346	7 085 301	8 816 348
Aprīlis	5 437 821	5 933 464	6 127 087	6 343 041	7 938 440
Maijs	5 090 585	5 256 210	5 438 967	5 633 620	6 997 281
Jūnijs	5 363 046	6 321 646	6 527 937	6 758 019	8 457 793
Jūlijs	6 903 922	7 467 230	7 723 076	7 998 480	9 952 501
Augusts	7 279 860	3 551 128	3 667 010	3 796 257	4 751 089
Septembris	7 327 264	7 382 508	7 636 429	7 909 001	9 836 525
Oktobris	7 432 740	7 863 769	8 120 383	8 406 592	10 521 014
Novembris	6 980 808	7 464 807	7 723 253	7 999 367	9 940 898
Decembris	5 229 409	4 585 379	4 735 011	4 901 900	6 134 823
Σ	71 689 520	74 528 347	77 033 491	79 767 806	99 484 098

Avots: Klimata un enerģētikas ministrijas aprēķins, 23.02.2024

- 85.** 2022. gada decembrī ES vienojās par plašu priekšlikumu klāstu, kas ir daļa no paketes "Gatavi mērķrādītājam 55%", lai sasniegtu ES 2030. gada klimata mērķrādītāju, proti, siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt vismaz par 55% salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Ar šo vienošanos:
- 85.1. tika paplašināts esošās ETS (ETS1) tvērums, attiecinot to arī uz jūras kuģniecības emisijām, un pakāpeniski atceļot bezmaksas kvotas aviācijas nozarei;
- 85.2. tika izveidota jauna ETS (ETS2) ēkām, autotransportam un citām nozarēm;
- 85.3. no 2026. gada janvāra tiks izveidots Sociālais klimata fonds (turpmāk – SCF), lai palīdzētu dalībvalstīm novērst jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietekmi uz neaizsargātām māsaimniecībām, transporta lietotājiem un mikrouzņēmumiem. Fonds papildina esošos budžeta instrumentus, kas ir vērsti uz investīcijām un prasmēm saistībā ar pārkārtošanos pārejai uz klimatneitralitāti. Daļa ieņēmumu no emisijas kvotu tirdzniecības par ēkām un autotransportu tiks ieskaitīti ES budžetā, un to procentuāla daļa pienāksies jaunajam fondam. Katrai dalībvalstij jāizstrādā un līdz 2025. gada jūnijam EK jāiesniedz Sociālais klimata plāns atbilstoši SCF regulas nosacījumiem. Latvijas «aploksne» ir 463,7 milj. euro (+ līdzfinansējums - vismaz 154,5 milj. euro).²⁹ Tā paredzēta visam periodam no 2026. līdz 2032. gadam.

²⁸ 2024. gada janvārī un februārī (uz 20. februāri) norādīti faktiskie ieņēmumi no Eiropas Savienības emisijas kvotu izsolišanas.

²⁹ 2023. gada oktobrī Klimata un enerģētikas ministrija ES Tehniskā atbalsta instrumenta (TSI) portālā iesniedza TSI projekta pieteikumu par Latvijas Sociālā klimata plāna izstrādi. Plānots, ka projekts ilgs 14 mēnešus, vienlaikus līdz 2025. gada februārim plānots noslēgt darbu pie būtiskākajiem projekta rezultātiem - mērķgrupu (mazaizsargātās māsaimniecības, transporta lietotāji un mikrouzņēmumi), indikativo atskaites punktu un mērķrādītāju, kā arī atbalsttiesīgo pasākumu identificēšana (tostarp finansējuma apjoms). EK lēmums par TSI projektu apstiprināšanu tiks pieņemts 2024. gada martā.

- 86.** Eiropas Komisija 2023. gada 20. jūnijā nāca klajā ar atjaunotu pašu resursu priekšlikumu, kura pamatā ir Komisijas 2021. gada decembra priekšlikums par jaunajiem pašu resursiem. Atjaunotajā priekšlikumā tiek aktualizēti pašu resursi, kas balstās uz ieņēmumiem no ES ETS.
- 87.** Attiecībā uz ETS pašu resursu tiek palielināta piesaistīšanas likme (*call rate*) no 25% līdz 30%. Tātad, 30% no visiem ieņēmumiem, kas gūti no ES emisijas kvotu tirdzniecības, nonāktu ES budžetā. Komisija ierosina arī par vienu gadu atlikt pašu resursa ieviešanu no jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, kas aptver ēkas, autotransportu un citus sektorus (turpmāk – ETS2), uzsākot ieviešanu no 2028. gada. Savukārt, pašu resurss, kas balstītos uz esošo ETS (turpmāk – ETS1), stātos spēkā no 2024. gada 1. janvāra. Turklāt dalībvalstis, kas piemēro valsts oglekļa nodokli, var lemt attiecīgās emisijas no jaunās ETS atbrīvot. Attiecīgajām dalībvalstīm attiecīgās emisijas kvotas būs jāanulē. Tāpēc Komisija ierosina iekļaut šo iespēju vērtēšanas mehānismā, proti, tas nozīmē, ka varēs novērtēt tās emisijas kvotas, kuras netiek izolītas.

Prognoze par ETS ieņēmumiem, iemaksām ES budžetā

ETS2 pašu resursa iemaksa ES budžetā, milj. EUR (2018. gada cenas)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Kopā	Vidēji gadā
EE	-	-	-	-	23,8	22,3	23,2	69,3	23,1
LV	-	-	-	-	36,0	33,6	35,1	104,7	34,9
LT	-	-	-	-	60,5	56,4	59,0	175,9	58,6

Ieņēmumi no ETS2, milj. EUR (2018. gada cenas, pirms iemaksas ES budžetā)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Kopā	Vidēji gadā
EE	-	-	-	64,5	79,3	74,3	77,3	295,5	73,9
LV	-	-	-	97,5	120,0	112,0	117,0	446,5	111,6
LT	-	-	-	163,9	201,7	188,0	196,7	750,2	187,5

Ieņēmumi no ETS1 un ETS2, milj., EUR (2018.gada cenas, pirms iemaksas ES budžetā)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Kopā	Vidēji gadā
EE	289,7	246,3	242,3	269,8	302,7	342,0	327,7	2 020,5	288,6
LV	74,7	66,3	66,7	157,2	182,0	181,3	181,3	909,5	129,9
LT	151,0	130,3	129,3	275,2	321,0	328,0	327,0	1 661,9	237,4

ETS (ETS1+ETS2) pašu resursa iemaksa ES budžetā, milj. euro (2018. gada cenas)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030	
								Kopā	Vidēji gadā
EE	28,4	26,6	27,0	22,3	66,8	72,5	72,6	316,2	45,2
LV	22,4	19,9	20,0	17,9	54,6	54,5	54,4	243,7	34,8
LT	45,3	39,1	38,8	33,4	96,2	98,4	98,1	449,3	64,2

Iemaksas apmērs ES budžetā, ja ETS pašu resursu aizstātu ar NKI pašu resursu, milj. euro

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030	
								Kopā	Vidēji gadā
EE	19,1	16,8	17,2	14,0	44,0	47,7	48,1	206,8	29,5
LV	20,9	18,2	18,4	14,8	46,5	50,3	50,6	219,7	31,4
LT	35,4	31,4	32,2	26,4	83,1	90,3	90,9	389,7	55,7

Avots: Finanšu ministrijas aprēķins, balstoties uz Eiropas Komisijas datiem

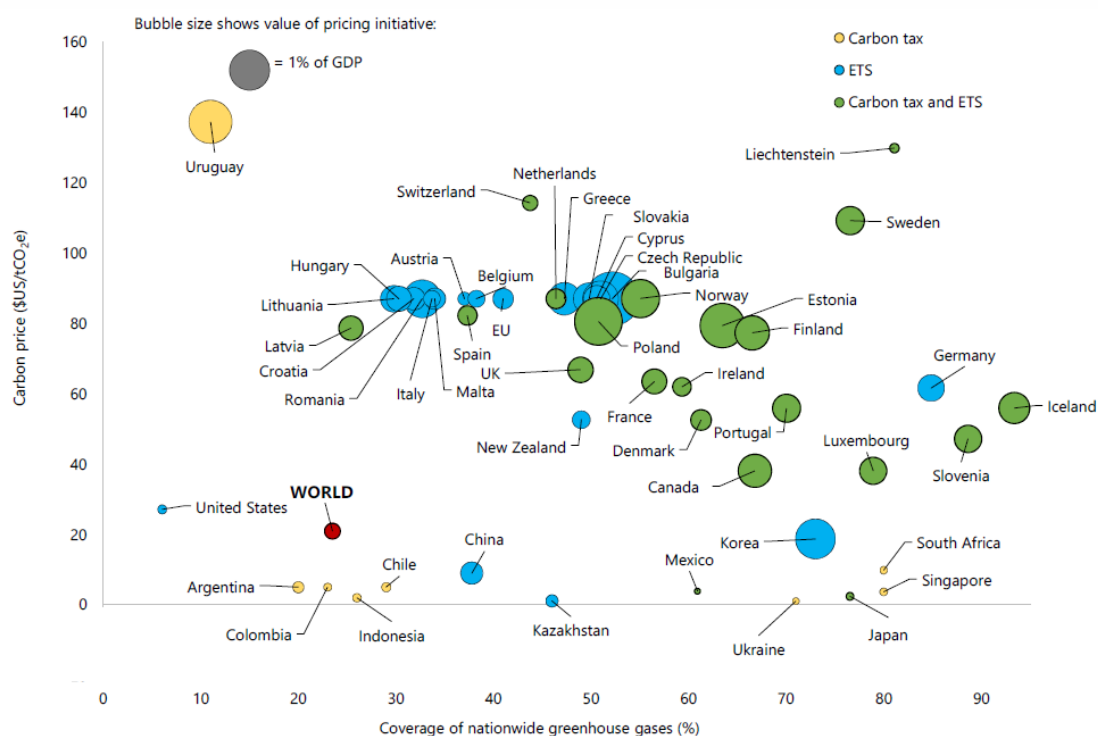
- 88.** Latvijai prognozētie ETS2 ieņēmumi laika periodā no 2028. gada līdz 2030. gadam būtu vidēji 116,3 milj. euro gadā, no kuriem ES budžetā būtu jāieskaita 34,9 milj. euro/gadā. Tātad neto ieņēmumi no ETS2 būtu vidēji 81,4 milj. euro gadā. Gadījumā, ja netiks pieņemts

lēmums par ETS jauna pašu resursu apstiprināšanu, kas laika posmā no 2024.-2030. gadam Latvijai paredz vidēji gadā no ETS novirzīt 34,8 milj. euro, tad ETS daļa ES budžetā būs jāsedz no NKI pašu resursa, jo ES pašu resursu sistēmā NKI pašu resurss ir iemaksu līdzsvarojošais resurss. Tādā gadījumā Latvijas pašu resursu iemaksa ES budžetā attiecīgā laika periodā varētu būt vidēji 31,4 milj. euro/gadā.

89. Ņemot vērā ETS2 tvērumu – **ēkas, autotransports un citas nozares** (galvenokārt ražotāji, kurus nesedz ETS), Latvijas ražotājiem un attiecīgi patērētājiem jārēķinās ar papildus izmaksām par oglekļa emisijām, kas no 2027. gada attieksies uz būtisku ekonomikas daļu, kas līdz šim neveica samaksu par to radītajiem CO₂ izmešiem. Pēc Starptautiskā Valūtas Fonda novērtējuma, 2022. gadā Latvijas gadījumā ETS sedza ap 25% no valsts SEG emisijām. Citās ES valstīs pakāpeniski ir ieviesti oglekļa izmešu nodokļi, kas atkarībā no valstu pieņemtajiem lēmumiem var transformēties ETS2 mehānismā. Būtiskais apsvērums Latvijas gadījumā ir vai ETS2 ieviešana 2027.gadā notiks pietiekami pakāpeniski vai sagaidāma nozīmīga cenu korekcija CO₂ izmešu avotiem, kas var būtiski ietekmēt Latvijas uzņēmumus un patērētājus. Pieņemot, ka CO₂ izmešu tonnas cena varētu būt 45 euro, tās ietekme, piemēram, uz dīzeļdegvielu būtu aptuveni 0,12 euro par litru.

Vietējās, nacionālās un reģionālās oglekļa cenu noteikšanas shēmas pa valstīm, 2022

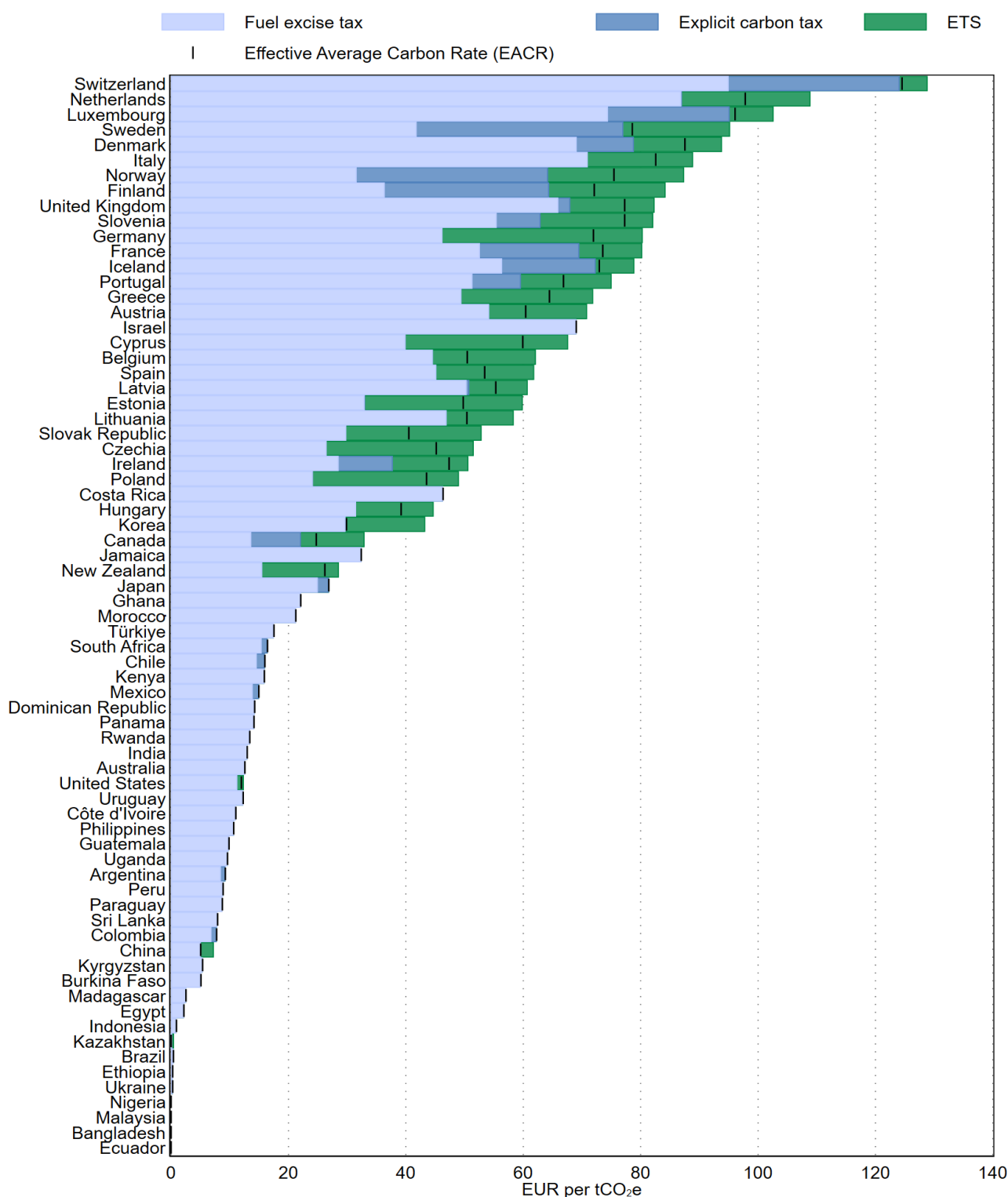
Piezīme: EU ETS ietver Īriju, Lihtenšteinu un Norvēģiju. Cenas ir emisiju vidējās svērtās cenas starp shēmām nacionālajā, reģionālā un ES līmenī. Ķīnas sistēma ir tirgojama emisiju intensitātes standarta veidā bez fiksēta emisiju ierobežojuma. Meksika neietver vietējās shēmas, jo trūkst datu par pārklājumu.

Avots: Pasaules Bankas Grupas (2022) un Starptautiskā Valūtas Fonda aprēķini

90. Vērtējot globālā kontekstā, Latvijas efektīvā oglekļa tonnas emisijas cena 2021. gadā bija ap 60 EUR/tonnā un liekāko daļu no šīs efektīvās likmes veidoja akcīzes nodoklis uz degvielu un ETS pienesums kopējā CO₂/t cenā bija salīdzinoši neliels. Šis skaidrojams ar kopējo ETS segto nozaru īpatsvaru Latvijas ekonomikā.

Vidējās efektīvas oglekļa likmes pa valstīm 2021. gadā, 71 valsts

Avots: [OECD EFFECTIVE CARBON RATES 2023](#)

5. Priekšlikumi diskusijām

- 91.** Dabas resursu un klimata nodokļi līdztekus to mērķiem, ierobežot videi un klimatam kaitīgu darbību, globāli tiek skatīti arī kā finanšu resurss izaugsmi veicinošas nodokļu struktūras atbalstam un atbilstoši valsts izdevumiem, kas jāņem vērā skatot nākošos priekšlikumus.
- 92.** Transportlīdzekļu ekspluatācijas nodoklis un Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis
 - 92.1. Izvērtēt nepieciešamību atjaunot transportlīdzekļu reģistrācijas nodokli M1, N1 kategorijas transportlīdzekļiem un motocikliem;
 - 92.2. Indeksēt TEN likmes visiem transportlīdzekļiem. Pēdējā TEN pārskatīšana tika veikta 2021. gadā ieviešot TEN aprēķināšanu, ņemot vērā CO₂ izmešus pēc WLTP metodes;
 - 92.3. Noteikt TEN samaksas termiņu, ņemot vērā izmaiņas vieglo automašīnu tehniskās apskates kārtībā;
 - 92.4. Izvērtēt uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa atvieglojumus komersantu īpašumā esošajiem elektrotransportlīdzekļiem, tādējādi veicinot to izmantošanu komercpārvadājumos.
- 93.** Akcīzes nodoklis
 - 93.1. Dīzeļdegvielai un petrolejai, kuru izmanto kā kurināmo, paaugstināt AN pakāpeniski: sākot ar 2025. gadu un atkārtoti ar 2027. gadu. AN likme kurināmajam nav pārskatīta kopš 2021. gada 1. jūlija;
 - 93.2. Izvērtēt iespēju pārskatīt lauksaimniecībā izmantojamai markētai dīzeļdegvielai noteikto AN likmi. Šobrīd tā ir 15% (62,10 *euro*) no pilnās likmes dīzeļdegvielai (414 *euro*). Kā viens no virzieniem ir tās tuvināšana 20% no standartlikmes. AN likme lauksaimniecībā izmantojamai dīzeļdegvielai nav pārskatīta kopš 2020. gada 1. janvāra;
 - 93.3. Mazutam (smagā degviela) pakāpeniski paaugstināt AN likmi sākot ar 2025. gadu un turpmākos divus gadus. AN likme mazutam nav pārskatīta kopš 2007. gada 1. janvāra;
 - 93.4. Uzsākt pakāpeniski piemērot pozitīvu AN likmi naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo, sākot ar 2025. gadu, kamēr 2027. gadā sasniedz 0,9 *euro*/GJ, ņemot vērā zemāko siltumspēju (NCV) (EK priekšlikuma minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem);
 - 93.5. Dabsgāzei, ko izmanto par kurināmo, pakāpeniski palielināt AN līdz nodokļa slogs sasniedz 0,9 *euro*/GJ (NCV) (EK priekšlikuma minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem) sākot ar 2025. gadu un turpmākos divus gadus. AN likme dabsgāzei, ko izmanto par kurināmo, nav pārskatīta kopš 2011. gada 1. jūlija;
 - 93.6. Dabsgāzei, ko izmanto par kurināmo lauksaimniecībā un rūpniecībā, pakāpeniski palielināt AN līdz nodokļa slogs sasniedz 0,45 *euro*/GJ (EK priekšlikuma minimālais līmenis pārejas periodā) sākot ar 2025. gadu un turpmākos divus gadus. AN likme dabsgāzei, ko izmanto par kurināmo lauksaimniecībā un rūpniecībā, nav pārskatīta kopš 2020. gada 1. maija;
 - 93.7. Atcelt AN atbrīvojumu naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā, jo dabsgāzei, kuru izmanto minētajiem procesiem, šāds atbrīvojums netiek noteikts, naftas produktiem nosakot AN likmi kā kurināmajam;
 - 93.8. Izvērtēt AN likmi biodegvielām, biometānam un citām alternatīvajām degvielām.
- 94.** Dabas resursu nodoklis
 - 94.1. Akmeņoglēm, koksam un lignītam, kuram piemēro DRN, palielināt DRN likmi līdz 0,9 *euro*/GJ (NCV) (EK priekšlikuma minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem) – 2025. gadā un 1,0 *euro*/GJ – 2027. gadā.
 - 94.2. Izvērtēt iespēju pakāpeniski palielināt DRN par gaisa piesārņojošu vielu emisijām un CO₂ emisijām gaisā.
 - 94.3. Izvērtēt iespēju noteikt palielinātu CO₂ DRN likmi tām visu jaudu sadedzināšanas iekārtām, kurās no jauna tiek uzstādīti tikai fosilā energoresursa iekārtas.
 - 94.4. Izvērtēt kūdrai kā kurināmajam piemēroto CO₂ DRN atbrīvojumu.
 - 94.5. Izvērtēt DRN piemērošanu par koksnes iegūšanu kailcirtē vai ieviest “celma naudu”, nodokli piemērojot par koksnes kubikmetru. DRN maksāšanas brīdis – pēc atskaites par izmantoto ciršanas apliecinājumu ieskaites Valsts mežu dienestā. Ja pēc kailcirtes

mežs tiek atstāts dabiskai atjaunošanai, tad DRN maksā pilnā apmērā. Pārējos gadījumos var vērtēt par DRN atlaides piemērošanu.

94.6. Izvērtēt iespēju noteikt papildus pasākumus, lai veicinātu pāreju uz bioatkritumu dalītajai vākšanai piemērotiem maisiņiem.

94.7. Izvērtēt, vai tekstilam, kas izgatavots no dabīgām šķiedrām, būtu nosakāma zemāka DRN likme.

94.8. Izvērtēt, vai būtu nosakāma augstāka DRN likme atkritumu reģenerācijai. Ja vien par mērķi netiek izvirzīta šādas darbības aizliegšana ar nodokļu palīdzību, tad likme nav nosakāma augstāka par likmi, kas piemērojama atkritumu apglabāšanai poligonā.

94.9. Izvērtēt iespēju pārskatīt DRN līdzekļu novirzīšanas sadalījumu valsts un pašvaldību budžetos.

95. Elektroenerģijas nodoklis

95.1. Indeksēt elektroenerģijas nodokļa likmi, kura nav pārskatīta kopš 2010. gada.

95.2. Izvērtēt iespēju atcelt elektroenerģijas nodokli elektrotransportlīdzekļu uzlādei izmantotajai elektroenerģijai publiskajās uzlādes vietās.

96. Izvērtēt fosilā kurināmā/degvielas atbrīvojumus un atvieglojumus no DRN un AN.

97. Izvērtēt principa "piesārņotājs maksā" piemērošanu.

98. Izvērtēt dabas resursu nodokļa un klimata nodokļu administrēšanas efektivitāti un iespēju nodod VID (no VVD) daļu (vai visu) nodokļu administrēšanu.

99. Izvērtēt, vai ETS2 ieviest pakāpeniski caur AN degvielai paaugstināšanu, vai visu uzreiz 2027. gadā.

Pasākumu potenciālās fiskālās ietekmes, milj. euro

Pasākums	2025	2026	2027
Transportlīdzekļu reģistrācijas nodokļa atjaunošana M1, N1 kategorijas transportlīdzekļiem un motocikliem	11,4	11,8	12,1
TEN likmju indeksēšana visiem transportlīdzekļiem	13,6	14,3	15,0
AN likmju dīzeļdegvielai un petrolejai, kuru izmanto kā kurināmo, pakāpeniska paaugstināšana, sākot ar 2025.gadu un atkārtoti ar 2027.gadu	0,9	0,9	1,8
AN likmes noteikšana 20% apmērā no standartlikmes lauksaimniecībā izmantojamai marķētai dīzeļdegvielai, sākot ar 2025.gadu, un 25% apmērā, sākot ar 2027.gadu	2,8	3,0	5,7
AN likmes mazutam (smagajai degvielai) pakāpeniska paaugstināšana, sākot ar 2025. gadu un turpmākos divus gadus	0,0	0,1	0,1
AN likmes piemērošana naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo, sākot ar 2025.gadu, kamēr 2027.gadā sasniedz 0,9 euro/GJ, ņemot vērā zemāko siltumspēju (NCV) (EK priekšlikums minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem)	1,3	2,6	3,7
AN likmes dabasgāzei, ko izmanto par kurināmo, pakāpeniska palielināšana līdz 0,9 euro/GJ (NCV), sākot ar 2025. gadu un turpmākos divus gadus (EK priekšlikums minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem)	2,9	5,7	8,1
AN likmes dabasgāzei, ko izmanto par kurināmo lauksaimniecībā un rūpniecībā, pakāpeniska palielināšana līdz 0,45 euro/GJ, sākot ar 2025. gadu un turpmākos divus gadus (EK priekšlikums minimālais līmenis pārejas periodā)	0,1	0,3	0,4
AN atbrīvojuma atcelšana naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā, nosakot AN likmi kā kurināmajam	0,2	0,3	0,4
DRN likmes akmeņoglēm un koksam, kuram piemēro DRN, palielināšana līdz 0,9 euro/GJ (NCV) 2025.gadā un 1,0 euro/GJ -2027.gadā (EK priekšlikums minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem)	0,3	0,3	0,4
DRN likmes par koksnies iegūšanu kailcirtē piemērošana	2,1	2,1	2,1
Elektroenerģijas nodokļa likmes indeksēšana	1,0	1,0	1,0
ETS 2 pakāpeniska ieviešana, paaugstinot AN likmes degvielai un kurināmajam, sākot no 2025.gada	33,2	62,9	-44,0*

* 2027. gadā samazināsies AN ieņēmumi, jo ETS daļa tiks pievienota degvielas un kurināmā cenai kā atsevišķa komponente. Minētās izmaiņas neveidos degvielas un kurināmā cenas samazinājumu.

Avots: FM aprēķini

Pielikums Nr.1 – dabas resursu un videi kaitīgo produktu uzskaitījumus

1. Dabas resursi ir augsne; smilšmāls un mālsmilts, aleirīts; smilts; smilts-grants; māls, citi mālainie ieži būvmateriālu ražošanai; dolomīts; kaļķakmens; šūnakmens; ģipšakmens; laukakmeņi; krāsu zeme; kūdra; sapropelis organogēns un organogēns kaļķis; pārējais sapropelis; visu veidu dziednieciskās dūņas.
2. Preces un izstrādājuma iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veidi ir:
 - 2.1. no stikla izejmateriāliem;
 - 2.2. no koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru izejmateriāliem,
 - 2.3. no metāla izejmateriāliem,
 - 2.4. plastmasu saturošais iepakojums:
 - 2.4.1. no bioplastmasas izejmateriāliem,
 - 2.4.2. no plastmasas (polimēru masas) izejmateriāliem,
 - 2.4.3. no kompozīta kartona izejmateriāliem,
 - 2.4.4. no polistirola masas izejmateriāliem,
 - 2.4.5. no putuplasta (putu polimēru) izejmateriāliem,
 - 2.4.6. no putu polistirola izejmateriāliem.
 - 2.5. Radioaktīvās vielas ir radionuklīdi, slēgts vai vaļējs starojuma avots; jonizējošā starojuma avoti, kuros jebkura radionuklīda aktivitāte pārsniedz pieļaujamos limitus.
 - 2.6. Ūdens resursi elektroenerģijai ir ūdens resursu lietošana elektroenerģijas ražošanai hidroelektrostacijā.
 - 2.7. Videi kaitīgas preces ir smēreļļas; elektriskie akumulatori un galvaniskie strāvas avoti (arī tādi, kas iestrādāti ierīcēs un transportlīdzekļos); ozona slāni noārdošās vielas (freoni, haloni un citas); visu veidu riepas; eļļas filtri.
 - 2.8. Vides piesārņošana ir C kategorijas piesārņojošas darbības; ūdens piesārņošana; gaisa piesārņošana (bez oglekļa dioksīda emisijām)³⁰.
C kategorijas piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama reģistrācija:
 1. Enerģētika:
 - 1.1. sadedzināšanas iekārtas (iekārta, kurā oksidē kurināmo, lai iegūtu siltumenerģiju tālākai izmantošanai)
 - 1.2. vēja elektrostacijas vai elektrostaciju parki ar kopējo jaudu, lielāku par 125 kilovatiem
 - 1.3. degvielas uzpildes stacijas,
 - 1.4. gāzes uzpildes stacijas,
 - 1.5. naftas bāzes,
 - 1.6. iekārtas kurināmā ražošanai no koksnes atlikumiem,
 - 1.7. iekārtas kurināmā ražošanai no kūdras.
 2. Metālu ražošana un apstrāde:
 - 2.1. iekārtas virsmas apstrādei, kurās darba procesā rodas putekļi, tai skaitā dzelzs, tērauda vai citu metāla priekšmetu slīpēšana, pūšana ar smilšu strūklu (attīrīšana ar smilšu strūklu) un pulverkrāsošana,

³⁰ <https://likumi.lv/ta/id/222147>

- 2.2. citas iekārtas dzelzs, tērauda vai citu metālu apstrādei,
- 2.3. amatniecībā izmantojamas lietuves, arī zelta un sudraba liešanai,
- 2.4. elektrotehnisku izstrādājumu ražošanas iekārtas, izņemot iekārtas transformatoru vai iespiedshēmu ražošanai,
- 2.5. plastmasas izstrādājumu metalizācija.
- 2.6. Minerālu izstrādājumu (minerālvielu pārstrādes) rūpniecība:
 - 2.6.1. cementa ražotnes ar ražošanas jaudu no 1000 līdz 20000 tonnām gadā un iekārtas betona vai betona izstrādājumu ražošanai ar jaudu no 1000 līdz 20000 kubikmetriem gadā,
 - 2.6.2. iekārtas grants vai kaļķu javas ražošanai un samaisīšanai un iekārtas akmeņu drupināšanai, kuras nav izvietotas akmeņu ieguves vietās,
 - 2.6.3. stacionāras iekārtas gāzbetona, ogļu putekļu vai kaļķsmilts ķieģeļu ražošanai.
3. Lauksaimniecība, mežsaimniecība un kokapstrāde:
 - 3.1. dzīvnieku novietnes,
 - 3.2. kokzāģētavas vai kokapstrādes iekārtas,
 - 3.3. iekārtas, kurās veic rūpniecisku koksnes ķīmisko apstrādi, arī spiediena impregnēšanu (augstspiediena impregnēšanu), vakuuma impregnēšanu (zemspiediena impregnēšanu) un koksnes aizsardzību pret zilējumu un pelējumu,
 - 3.4. zivaudzētavas.
4. Pārtikas rūpniecība:
 - 4.1. iekārtas piena pirmapstrādei un pārstrādei,
 - 4.2. iekārtas pārtikas produktu ražošanai,
 - 4.3. iekārtas zivju un vēžveidīgo produktu ražošanai,
 - 4.4. lopkautuves.
5. Citas nozares:
 - 5.1. visu kategoriju (L, M, N, O) mehānisko sauszemes transportlīdzekļu, mobilās lauksaimniecības tehnikas un satismē neizmantojamu pārvietojamu mehānismu un citu pārvietojamu agregātu remonta un apkopes darbnīcas (tai skaitā iekārtas, kurās veic automazgāšanu vai transportlīdzekļu salonu ķīmisko tīrīšanu),
 - 5.2. notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ja notekūdeņus novada vidē,
 - 5.3. iekārtas iepakoto organisko un neorganisko ķīmisko vielu, ķīmisko produktu vai starpproduktu uzglabāšanai,
 - 5.4. gaisa kuģu tehniskās apkopes vai remonta angāri.
3. Gaisa piesārņošana (bez oglekļa dioksīda emisijām) ir daļiņas PM; oglekļa monoksīds; amonjaks; sērūdeņradis un pārējie neorganiskie savienojumi; sēra dioksīds; slāpekļa oksīdi; gaistošie organiskie savienojumi un citi ogļūdeņraži; smagie metāli (Cd, Ni, Sn, Hg, Pb, Zn, Cr, As, Se, Cu) un to savienojumi.
4. Zemes dziļu derīgo īpašību izmantošana ir zemes dziļu derīgo īpašību izmantošana, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi.

Pielikums Nr.2 – dabas resursu nodokļa likmes

Dabas resursu nodokļa likuma **1.pielikums**

Nodokļa likmes par dabas resursu ieguvī, euro

Nr. p. k.	Resursu veids	Mērvienība	No 01.01.2020. līdz 31.12.2023.	No 01.01.2024.	No 01.01.2025.	No 01.01.2026.
1.	Augsne	m ³	0,86	1,04	1,06	1,08
2.	Smilšmāls un mālsmilts, aleirīts	m ³	0,14	0,17	0,17	0,18
3.	Kvarca smilts	m ³	0,45	0,55	0,56	0,56
4.	Smilts	m ³	0,36	0,44	0,44	0,45
5.	Smilts-grants	m ³	0,36	0,44	0,44	0,45
6.	Māls, citi mālainie ieži būvmateriālu ražošanai	m ³	0,21	0,25	0,26	0,26
7.	Dekoratīvais (apdares) dolomīts	m ³	0,45	0,55	0,56	0,56
8.	Dolomīts	m ³	0,21	0,25	0,26	0,26
9.	Kaļķakmens	m ³	0,28	0,34	0,35	0,35
10.	Saldūdens kaļķieži (irdenie un gabalainie)	m ³	0,18	0,22	0,22	0,23
11.	Šūnakmens	m ³	1,78	2,16	2,20	2,23
12.	Ģipsakmens	m ³	0,60	0,74	0,74	0,75
13.	Laukakmeņi	m ³	0,57	0,69	0,70	0,71
14.	Krāsu zeme	m ³	0,18	0,22	0,22	0,23
15.	Kūdra (mitrums — 40 %)	tonna	0,55	0,69	0,70	0,71
16.	Sapropelis organogēns (aļģu un zoogēns-aļģu) un organogēns kaļķis ar pelnainību < 30 % (mitrums — 60 %)	tonna	0,90	1,09	1,11	1,13
17.	Pārējais sapropelis (mitrums — 60 %)	tonna	0,18	0,22	0,22	0,23
18.	Visu veidu dziednieciskās dūņas	tonna	0,90	1,09	1,11	1,13
19.	(Punkts stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem likumā "Par zemes dzīlēm", kas paredz atteikties no dabas resursu lietošanas atļaujas un izslēgt valsts nodevu par ogleņdeņražu ieguvī un tiks iekļauts likuma redakcijā uz attiecīgu grozījumu spēkā stāšanās dienu. Sk. pārejas noteikumu 47. punktu)					

Nodokļa likmes par ūdeņu iegūvi, euro

Nr. p.k.	Ūdeņu ieguves avots vai ūdeņu veids	Mērvienība	Līdz 31.12.2016.	No 01.01.2017.
1.	Virszemes ūdeņi	m ³	0,009	0,013
2.	Pazemes ūdeņi, arī saldūdeņi un avotu ūdeņi, ko izmanto ūdensapgādē:			
2.1.	augstas vērtības pazemes ūdens	m ³	0,04	0,05
2.2.	vidējas vērtības pazemes ūdens	m ³	0,03	0,041
2.3.	zemas vērtības pazemes ūdens	m ³	0,014	0,02
3.	Ārstnieciskie minerālūdeņi vai minerālūdeņi, kurus izmanto ārstniecībā termālās vai ūdensdziedniecības iestādēs ūdens ieguves teritorijā	m ³	0,14	0,28
4.	Pazemes ūdeņi, arī saldūdeņi, minerālūdeņi un avotu ūdeņi, ko realizē tālāk:			
4.1.	augstas vērtības pazemes ūdens	m ³	1,42	1,85
4.2.	vidējas vērtības pazemes ūdens	m ³	0,85	1,11
4.3.	zemas vērtības pazemes ūdens	m ³	0,43	0,56

Nodokļa likmes par atkritumu apglabāšanu, euro

Atkritumu veids	Mērvienība	No 01.01.2023. līdz 31.12.2023.	No 01.01.2024. līdz 31.12.2024.	No 01.01.2025. līdz 31.12.2025.	No 01.01.2026.
Sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi, kas nav uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus	tonna	95,00	110,00	120,00	130,00
Bīstamie atkritumi un ražošanas atkritumi, kas ir uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus	tonna	100,00	115,00	125,00	135,00

Nodokļa likmes par gaisa piesārņošanu, euro

Nr. p.k.	Emisijas klasifikācija	Mērvienība	No 01.01.2020. līdz 31.12.2020.	No 01.01.2021. līdz 31.12.2021.	No 01.01.2022. līdz 31.12.2022.	No 01.01.2023.
1.	Oglekļa dioksīda (CO ₂) emisija no likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikuma I nodaļas 1. punktā minētās piesārņojošās darbības, ja ražošanas jauda nepārsniedz likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikumā minēto rādītāju	tonna	9,00	12,00	15,00	15,00
2.	Oglekļa dioksīda (CO ₂) emisija no likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikuma I nodaļas 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 17., 18., 23. un 24. punktā minētās piesārņojošās darbības, ja ražošanas jauda vai saražotās produkcijas apjoms nepārsniedz likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikuma I nodaļā minēto rādītāju un tai nav izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja	tonna	9,00	12,00	15,00	15,00
3.	Daļiņas PM	tonna	75,00	105,00	120,00	135,00
4.	Oglekļa monoksīds (CO)	tonna	7,83	7,83	7,83	7,83
5.	Amonjaks (NH ₃), sērūdeņradis (H ₂ S) un pārējie neorganiskie savienojumi	tonna	18,50	50,00	70,00	90,00
6.	Sēra dioksīds (SO ₂), slāpekļa oksīdi (NO _x – slāpekļa oksīdu summa, pārrēķināta uz NO ₂)	tonna	85,37	125,00	140,00	160,00
7.	Gaistošie organiskie savienojumi un citi ogļūdeņraži (C _n H _m)	tonna	85,37	85,37	85,37	85,37
8.	Smagie metāli (Cd, Ni, Sn, Hg, Pb, Zn, Cr, As, Se, Cu) un to savienojumi, pārrēķināti uz attiecīgo metālu, un vanādijs, pārrēķināts uz vanādijs	tonna	1138,30	1138,30	1138,30	1138,30

Nodokļa likmes par ūdeņu piesārņošanu, euro

Nr. p.k.	Piesārņojošo vielu klasifikācija pēc bīstamības klases	Mērvienība	Likme (euro)
1.	Nebīstamās vielas	tonna	5,50
2.	Suspendētās vielas (nebīstamās)	tonna	14,23
3.	Vidēji bīstamās vielas, izņemot kopējo fosforu (P kop.)	tonna	42,69
4.	Bīstamās vielas	tonna	11 382,97
5.	Īpaši bīstamās vielas	tonna	71 143,59
6.	Kopējais fosfors (P kop.)	tonna	270,00

Nodokļa likmes par videi kaitīgām precēm

1. Nodokļa likmes par videi kaitīgām precēm, izņemot elektriskās un elektroniskās iekārtas, kas noteiktas *Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1. panta 22. punktā, euro*

Nr. p.k.	Preces veids	Mērvienība	No 01.01.2014. līdz 31.12.2016.	No 01.01.2017.	No 01.01.2024.
1.	Smēreļļas	kg	0,17	0,17	0,17
2.	Elektriskie akumulatori un galvaniskie strāvas avoti (arī tādi, kas iestrādāti ierīcēs un transportlīdzekļos):				
2.1.	elektriskie akumulatori, svina	kg	0,74	0,74	0,74
2.2.	elektriskie akumulatori, Ni-Cd un Fe-Ni	kg	4,00	4,00	4,00
2.3.	galvaniskie elementi un galvaniskās baterijas	kg	11	11	11
2.4.	elektriskie akumulatori fotoelementu paneļu saražotās strāvas uzkrāšanai	kg	-	17,03	17,03
2.5.	citi elektriskie akumulatori	kg	17,03	17,03	17,03
2.6.	akumulatori vai baterijas, kas paredzētas ceļu satiksmē izmantojamu elektroautomobiļu vai hibrīdautomobiļu vilces nodrošināšanai	kg	-	-	0,25
3.	Ozona slāni noārdošās vielas (freoni, haloni un citas) (onp – ozona noārdīšanas potenciāls)	kg onp	2,22	2,22	2,22
4.	Visu veidu riepas	kg	0,33	0,66	0,66
5.	Elļas filtri	gab.	0,33	0,33	0,33

2. Nodokļa likmes par elektriskajām un elektroniskajām iekārtām, kas noteiktas *Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 22.punktā, līdz 2018.gada 30.jūnijam, euro*

Nr. p. k.	Preces veids	Likme par 1 kg
1.	Liela izmēra mājsaimniecības iekārtas (izņemot liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas, ledusskapjus)	1,44
2.	Liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas, ledusskapji	2,33
3.	Maza izmēra mājsaimniecības iekārtas	3,00
4.	Informācijas tehnoloģijas un elektronisko sakaru iekārtas (izņemot monitorus, mobilos telefonus)	3,00
5.	Monitori	2,33
6.	Mobilie telefoni	3,33
7.	Plašam patēriņam paredzētās iekārtas (izņemot televizorus)	1,44
8.	Televizori	2,33
9.	Elektriskie un elektroniskie instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus, kas nav pārnēsājami vai ir pastāvīgi piestiprināti)	3,01
10.	Gāzislādes spuldzes	8,58
11.	Apgaismes ķermeņi (izņemot gāzislādes spuldzes)	2,22
12.	Monitoringa un kontroles instrumenti	2,00
13.	Rotaļlietas, sporta un atpūtas piederumi	3,00
14.	Medicīniskās ierīces (izņemot implantētās un inficētās medicīniskās ierīces)	2,00
15.	Tirdzniecības automāti	3,00

3. Nodokļa likmes par elektriskajām un elektroniskajām iekārtām, kuras noteiktas *Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 22.punktā, no 2018.gada 1.jūlija, euro*

Nr. p.k.	Preces veids	Likme par 1 kg
1.	1. kategorija. Temperatūras maiņas iekārtas	2,50
2.	2. kategorija. Ekrāni, monitori un iekārtas ar ekrānu, kura virsmas laukums ir lielāks par 100 cm ²	3,50
3.	3. kategorija. Spuldzes	8,58
4.	4. kategorija. Liela izmēra iekārtas (vismaz viens ārējais izmērs pārsniedz 50 cm):	
	4.1. kategorija. Liela izmēra iekārtas (vismaz viens ārējais izmērs pārsniedz 50 cm), tai skaitā mājsaimniecības preces, informācijas tehnoloģiju un telesakaru iekārtas, patērētāju iekārtas, gaismekļi, skaņu vai attēlu demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, automātiskie sadalītāji, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot 1., 2. un 3. kategorijā ietilpstošās iekārtas un fotoelementu paneļus)	3,00
	4.2. kategorija. Fotoelementu paneļi un invertori	3,00
5.	5. kategorija. Maza izmēra iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm), tai skaitā mājsaimniecības preces, plaša patēriņa audiovizuālas iekārtas, gaismekļi, skaņas vai attēlus demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, automātiskie sadalītāji, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot šā pielikuma 1., 2., 3. un 6.kategorijā ietilpstošās iekārtas)	3,00
6.	6. kategorija. Mazas informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm)	3,50

1. Nodokļa likmes par preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem līdz 2023. gada 31. decembrim, euro

Nr. p.k.	Preces un izstrādājuma iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veids	Likme par 1 kg materiāla
1.	No stikla izejmateriāliem	0,44
2.	No plastmasas (polimēru) izejmateriāliem, izņemot no bioplastmasas vai polistirola izejmateriālus	1,22
3.	No metāla izejmateriāliem	1,10
4.	No koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru un bioplastmasas izejmateriāliem	0,24
5.	No polistirola izejmateriāliem	2,20

2. Nodokļa likmes par preču un izstrādājumu iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem no 2024. gada 1. janvāra, euro

Nr. p.k.	Preces un izstrādājuma iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veids	Likme par 1 kg materiāla
1.	No stikla izejmateriāliem	0,44
2.	No koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru izejmateriāliem	0,24
3.	No metāla izejmateriāliem	1,10
4.	Plastmasu saturošais iepakojums:	
4.1.	no bioplastmasas izejmateriāliem	0,24
4.2.	no plastmasas (polimēru masas) izejmateriāliem (izņemot 4.1., 4.3., 4.4., 4.5. un 4.6. apakšgrupu)	1,25
4.3.	no kompozīta kartona izejmateriāliem	1,25
4.4.	no polistirola masas izejmateriāliem	2,20
4.5.	no putuplasta (putu polimēru) izejmateriāliem	24,40
4.6.	no putu polistirola izejmateriāliem	44,00

Nodokļa likmes par radioaktīvajām vielām, euro

Nr. p.k.	Radioaktīvās vielas raksturojums	Mērvienība	Likme
1.	1.radionuklīdu grupa (pieļaujamā kopējā radioaktivitāte 1 m ³ atkritumu > 10 ¹² Bq), slēgts starojuma avots	m ³ atkritumu	711,44
2.	2.radionuklīdu grupa (pieļaujamā kopējā radioaktivitāte 1 m ³ atkritumu > 10 ¹² Bq), vaļējs starojuma avots	m ³ atkritumu	1422,87
3.	3.radionuklīdu grupa (pieļaujamā kopējā radioaktivitāte 1 m ³ atkritumu 10 ⁹ —10 ¹² Bq), slēgts starojuma avots	m ³ atkritumu	2134,31
4.	4.radionuklīdu grupa (pieļaujamā kopējā radioaktivitāte 1 m ³ atkritumu 10 ⁹ —10 ¹² Bq), vaļējs starojuma avots	m ³ atkritumu	4268,62
5.	5.radionuklīdu grupa (pieļaujamā kopējā radioaktivitāte 1 m ³ atkritumu 10 ⁶ —10 ⁹ Bq), slēgts starojuma avots	m ³ atkritumu	3557,18
6.	6.radionuklīdu grupa (pieļaujamā kopējā radioaktivitāte 1 m ³ atkritumu 10 ⁶ —10 ⁹ Bq), vaļējs starojuma avots	m ³ atkritumu	7114,36
7.	7.grupa, jonizējošā starojuma avoti, kuros jebkura radionuklīda aktivitāte pārsniedz pieļaujamās limitus 1 m ³	m ³ atkritumu	14 228,72

Nodokļa likmes par akmeņoglēm, koksu un lignītu (brūnoglēm), *euro*

Nr. p.k.	Akmeņogļu, koksa un lignīta (brūnoglū) klasifikācija	Mērvienība	No 01.01.2019. līdz 31.12.2019.	No 01.01.2020.
1.	Akmeņogles, kokss un lignīts (brūnogles) ar pavaddokumentos norādītu siltumspēju (GJ/t)	GJ/t	0,38	0,76
2.	Akmeņogles, kokss un lignīts (brūnogles), ja pavaddokumentos nav norādīta siltumspēja	t	10,65	21,3

Pielikums Nr.3 – SEG atļaujas

Atļaujas numurs	Juridiskas personas nosaukums vai fiziskas personas vārds un uzvārds	Reģistrācijas numurs	Atļaujas izdošanas datums	Ilgspējas pārskati
DA21SG0001	Akciju sabiedrība "Preiļu siers"	50003026431	27.01.2021	
DA20SG0005	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Jēkabpils siltums"	40003007778	22.01.2021	
RI21SG0004	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "GAMMA-A"	40003139971	22.01.2021	
RI21SG0003	Akciju sabiedrība "RĪGAS SILTUMS"	40003286750	19.01.2021	saite
RI21SG0002	Akciju sabiedrība "RĪGAS SILTUMS"	40003286750	12.01.2021	saite
VI21SG0001	LODE SIA	50003032071	11.01.2021	
RI21SG0001	"KNAUF" SIA	40003219730	06.01.2021	
RE20SG0002	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes siltumtīkli"	40003215480	30.12.2020	saite
RE20SG0001	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes siltumtīkli"	40003215480	30.12.2020	saite
RI20SG0020	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KRONOSPAN Rīga"	40003774690	30.12.2020	
RE20SG0003	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes siltumtīkli"	40003215480	30.12.2020	saite
RI20SG0019	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "JUGLAS JAUDA"	40003659385	29.12.2020	
ZE20SG0002	SIA Gren Latvija	40103854352	28.12.2020	saite
ZE20SG0003	SIA Gren Jelgava	50003549231	28.12.2020	saite
DA20SG0004	Pašvaldības akciju sabiedrība "Daugavpils siltumtīkli"	41503002945	28.12.2020	saite
DA20SG0003	Pašvaldības akciju sabiedrība "Daugavpils siltumtīkli"	41503002945	28.12.2020	saite
DA20SG0002	Pašvaldības akciju sabiedrība "Daugavpils siltumtīkli"	41503002945	28.12.2020	saite
ZE20SG0004	SIA Gren Jelgava	50003549231	28.12.2020	saite
RI20SG0018	Akciju sabiedrība "Latvenergo"	40003032949	23.12.2020	saite
KU20SG0008	SCHWENK Latvija SIA	40003386821	23.12.2020	saite
RI20SG0017	Akciju sabiedrība "Latvenergo"	40003032949	23.12.2020	saite
DA20SG0001	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Krāslavas nami"	45903001693	23.12.2020	
KU20SG0006	Pašvaldības SIA "Ventspils siltums"	40003007655	22.12.2020	
KU20SG0005	Pašvaldības SIA "Ventspils siltums"	40003007655	22.12.2020	
KU20SG0007	Akciju sabiedrība "Ventbunkers"	50003179321	22.12.2020	
RI20SG0016	Akciju sabiedrība "B.L.B. Baltijas Termināls"	40003188572	22.12.2020	
RI20SG0014	Akciju sabiedrība "RĪGAS SILTUMS"	40003286750	18.12.2020	saite
RI20SG0015	Akciju sabiedrība "RĪGAS SILTUMS"	40003286750	18.12.2020	saite
RI20SG0013	SIA Adven Sigulda	40003709385	18.12.2020	
ZE20SG0001	LODE SIA	50003032071	11.12.2020	
KU20SG0002	SIA "LIEPĀJAS ENERĢIJA"	42103035386	11.12.2020	saite
KU20SG0001	SIA "LIEPĀJAS ENERĢIJA"	42103035386	11.12.2020	saite
RI20SG0011	Akciju sabiedrība "OLAINES ŪDENS UN SILTUMS"	50003182001	07.12.2020	
RI20SG0010	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Jūrmalas siltums"	42803008058	07.12.2020	
VI20SG0005	Akciju sabiedrība "VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRA"	40003031676	07.12.2020	saite
RI20SG0009	Akciju sabiedrība "Olainfarm"	40003007246	04.12.2020	saite
RI20SG0008	SIA "Gren Rīga"	40003645722	03.12.2020	saite
RI20SG0007	Ceļu būves firma SIA "BINDERS"	40003164644	03.12.2020	
VI20SG0004	Adven Latvia SIA	40203143132	02.12.2020	
RI20SG0006	Akciju sabiedrība "RĪGAS SILTUMS"	40003286750	02.12.2020	saite
VI20SG0002	Akciju sabiedrība "VALMIERAS ENERĢIJA"	44103016580	01.12.2020	
VI20SG0003	Akciju sabiedrība "Conexus Baltic Grid"	40203041605	01.12.2020	saite
RI20SG0005	Akciju sabiedrība "RĪGAS SILTUMS"	40003286750	01.12.2020	saite
RI20SG0004	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Salaspils Siltums"	40003310183	30.11.2020	
RI20SG0003	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Ogres Namsaimnieks"	40103941081	26.11.2020	
RI20SG0002	Akciju sabiedrība "LATVIJAS FINIERIS"	40003094173	24.11.2020	saite
RI20SG0001	Akciju sabiedrība "LATVIJAS FINIERIS"	40003094173	24.11.2020	saite
RE12SG0003	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes siltumtīkli"	40003215480	28.12.2012	saite
RE12SG0001	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes siltumtīkli"	40003215480	28.12.2012	saite
RE12SG0002	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes siltumtīkli"	40003215480	28.12.2012	saite